SOLDATUL

Nr. 207 | APARE MARŢEA, JOIA şi SAMBATA | **Foaie de lămuriri şi informaţii pentru ostaşi** | REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA STR. SARINDAR Nr. 5-7-9 BUCUREŞTI

TURNUL RECUNOŞTINŢEI

In cuvântarea pe care d. prim-ministru prof. Mihai Antonescu a rostit-o cu prilejul solemnităţii dela Chişinău s'a accentuat încă odată rolul de căpetenie, pe care îl are armata în reconstrucţia naţionalistă a statului, sub regimul Mareşalului Ion Antonescu. „Turnul Recunoştinţei" ridicat pe dealul Ghidighiciului veşniceşte sentimentul ţării faţă de acei ce prin fapta lor au redat românismului funcţia firească a virtualităţilor lui naţionale, închinând Mareşalului Ion Antonescu şi ostaşilor de viţă românească semn de aducere aminte pentru generaţiile viitoare; dar în gândul care s'a aşezat cucernic la temeliile monumentului e şi partea ce se cuvine Fuehrerului Adolf Hitler, care a deschis lupta aceasta măreaţă contra bolşevismului, precum şi nebiruiţilor lui ostaşi germani, cari au luptat cot la cot cu noi pe câmpurile de luptă desrobitoare din Basarabia şi Bucovina. Căci românul nu uită.

Popor de muncă şi de ordine, poporul român a fost totdeauna un neam de luptători, fiindcă prin luptă avea să apere, ceea ce a zidit cu munca lui. Noi nu luptăm pentru îngâmfate pofte cuceritoare; în elanul care ne mână biruitori, mereu înainte, este conştiinţa că săvârşim taina de totdeauna a unei nobile misiuni umane şi creştine. Acest sentiment dă oştirii noastre un rol creator şi datorită lui pe urmele armatei româneşti biruitoare naşte viaţa vie şi darnică, în fapte cu temeiu. E ceea ce demonstrează admirabil cele două expoziţii, cari înfăţişează renaşterea celor două provincii româneşti, pângărite de un an de ocupaţie bolşevică. E ceea ce exprimă opera de gospodărie şi de organizaţie statală românească, săvârşită cu atâta pricepere şi rodnicie în Transnistria scoasă la lumina civilizaţiei naţionale.

Pe grandioasa piatră care se înalţă sub cerul liber al Basarabiei, deasupra Chişinăului, flutură emoţia cea mai curată a unui neam pentru faptele armatelor desrobitoare şi spune discret celor de azi, ca şi celor ce vor veni, povestea minunată a regăsirii în toate atributele fapturei noastre. „Turnul Recunoştinţei" nu e altar de închinare la rece simbol, spunea în cuvântarea sa d. prof. Mihai Antonescu; în acest monument aşezat de strajă în inima Basarabiei desrobită pentru totdeauna, românismul nostru îşi veşniceşte simţirea lui dreaptă şi conştiinţa lui de bine, forţa care dă oştirii avânt în luptă şi lumei paşnice de acasă tăria să producă şi să creieze valori naţionale durabile.

D. I. Cucu

Cavalerişti români pe frontul Caucazului (S. M. P.)

«POPORUL ROMÂN ÎŞI FACE DATORIA»

„Pe pământul sfânt al Basarabiei, munca armatei, împletită cu munca administraţiei noastre, reclădeşte Statul", a spus d. prim-ministru, prof. Mihai Antonescu, la Chişinău

Cu prilejul solemnităţii inaugurării expoziţiei Basarabiei de la Chişinău, d. prof. Mihai Antonescu, vicepreşedintele Consiliului de Miniştri a rostit un mare şi pilduitor discurs pe care îl reproducem în cele ce urmează:

MAJESTATE,

Guvernul Mareşalului Antonescu salută prezenţa Majestăţii Voastre pe pământul moldovenesc al Basarabiei desrobite, ca semn de cinstire al Neamului întreg, al pământului strămoşesc şi al drepturilor viitorului.

Sub domnia Majestăţii Voastre, oştile Neamului la 22 Iunie 1941, sub comanda glorioasă a Mareşalului Antonescu au trecut Prutul.

Au urmat porunca lui Ştefan Vodă al Moldovei, luptând pentru pământul şi legea strămoşească, pentru ca să spele nevrednicia, pe care fruntea sa n'o merită, desonoarea anului 1940.

Acest monument ridicat după desrobire, este azi mărturia de recunoştinţă pentru oastea noastră, pentru Mareşalul care a comandat-o, pentru eroii care ne-au redat onoarea şi ne-au desrobit pământurile.

SIRE.

Neamul nostru este un Neam care şi-a ţesut istoria mai mult din suferinţe decât din bucurii.

Deaceia, noi am ştiut nu numai să nu ne îngenunchem în faţa suferinţei, dar şi să purtăm recunoştinţă celor ce ne-au înţeles.

Neamul nostru n'a avut norocul Providenţei risipitoare ca pentru pământurile lui şi pentru onoarea lui să se lupte alţii; ci numai rareori onoarea lui a fost înţeleasă şi ajutată.

Dar atunci, noi n'am uitat-o niciodată.

Deaceia, sfinţirea acestui Turn de recunoştinţă pentru oastea noastră, este pentru Guvernul Ţării prilej de mărturisire a gratitudinei pentru Acela care ne-a ajutat, pornind Cruciada împotriva bolşevismului, pentru Adolf Hitler şi pentru

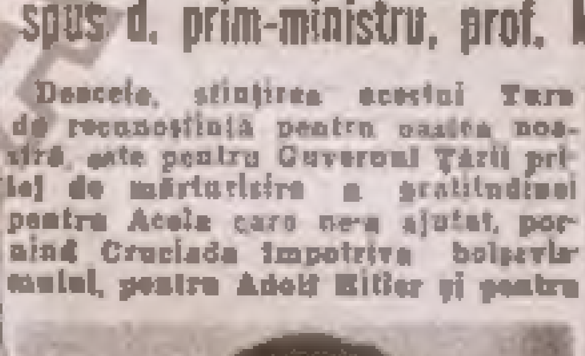

D. PROF. MIHAI ANTONESCU

soldatul german care a murit pe pământul Basarabiei noastre, alături de ostaşul român.

Nu este printre noi acela care din acest loc a comandat luptele din inima Basarabiei noastre.

Mareşalul desrobirii nu este aci. Inchinare de credinţă Mareşalului, nu este potrivit să-i facem; dar fapta de credinţă trebue să-i slujim, prin hotărârea noastră de a duce mai departe, în lanţ de generaţii, fiorul sfânt pe care a izbutit să-l redea Neamului nostru, prin lupta lui desrobitoare şi prin strădania lui.

Deaceia, în poarta Turnului care este o închinare pentru Mareşalul nostru prezenţa Majestăţii Voastre o iau, Sire, ca tăcută mărturie de recunoştinţă pe care Tronul i-o închinare lui.

Şi Sire nu este pe acest pământ om mai bogat decât acela care ştie să fie recunoscător; pentrucă el dăruieşte, în timp ce acela care nu ştie să-şi mărturisească recunoştinţa este sărac şi gol.

Prezenţa Majestăţii Voastre aci, mărturia de recunoştinţă pe care o faceţi, este în acelaş timp o pildă pentru toţi ca să ştie cinsti munca şi meritele din orice loc s'ar afla.

Şi, Sire, nu acela care vă vorbeşte în numele Guvernului Ţării, dar Profesorul — Profesorul de totdeauna care a avut bucuria să se aplece asupra cugetului Măriei Voastre, cu iubirea îndrumătoare a dascălului, ca florarul care mângâie florile îngrijite de mâinile sale — vă doreşte ca toată domnia Voastră să rămână pildă de dăruire şi ca întotdeauna şi în fiecare zi să fiţi bogat cum sunteţi azi, Sire.

Dar ceasul de azi este şi o făgăduială pentru îndatoririle viitorului.

Vă doresc, Sire, ca domnia Măriei Voastre să fie în istorie urmă de faptă creştină şi de vitejie ca şi a Domnitorului care ne-a poruncit misiunea noastră în Răsărit şi ca niciodată „Poarta creştinătăţii", care e Ţara noastră, să nu cadă sub nici o cotropire duşmană, iar Domnia Majestăţii Voastre să rămână temelia de veac pentru viitorul nostru.

Fiindcă azi, Neamul Românesc îşi împlineşte datoria.

(Continuare în pag. 3-a)

DREPTATE SOCIALĂ

Opera de ajutorare a funcţionarilor publici anunţată acum câtva timp de d. prim-ministru Mihai Antonescu, a devenit fapt împlinit. In ultimul Consiliu de Miniştri, d-sa a expus normele după care se va face sporirea salariilor sporire reală, simţitoare, care va reuşi să ridice într'o bună măsură, pe funcţionar şi pe familia lui, din nevoi. Sporul acordat este invers proporţional cu mărirea salariului, adică cei cu leafă mai mică vor lua un spor mai mare iar cei cu leafă mai mare vor lua un spor mai mic. E un act de dreptate socială şi de umanitate, în aceste vremuri grele pe care le trăim. Funcţionarul mic, fără avere şi adesea cu familie numeroasă — cu salariul pe care îl primea, nu putea face faţă nici pe departe nevoilor care-l cotropeau din toate părţile. Spre acest funcţionar s'a îndreptat mai ales solicitudinea guvernului şi acest lucru se poate vedea şi din mărirea ajutorului de familie pentru copii, care a fost majorat dela 500 lei la 1000 lei pentru fiecare copil. Trebue să ne ducem cu gândul dincolo de cifrele sterpe — la realitatea socială, ca să ne dăm seama că suntem în faţa unei probleme sociale, pentru a cărei rezolvire guvernul face totul ce-i stă în putinţă... Copiii sunt viitorul Patriei şi a veghia şi ajuta creşterea lor, e o datorie nu numai a părinţilor, ci a întregei comunităţi naţionale, adică Statul.

Un părinte strâns din toate părţile de necazuri, sfârşeşte prin a se blaza şi blazarea duce la uitarea datoriilor lui de părinte. Şi astfel sănătatea morală şi fizică a copiilor suferă. Ţara are nevoie de un tineret sănătos la suflet şi la trup!

Guvernul nu a uitat-o. Majorarea ajutorului de familie e o dovadă, care, peste mulţumirea unei îndreptări, îţi dă şi sentimentul încrederii într'un viitor mai bun. Să facem un mic calcul. In casa unui funcţionar care are zece copii (şi sunt foarte mulţi dintre aceştia, cu care trebue să ne mândrim) 1000 lei ajutor de familie pentru un copil, pe lună, înseamnă în total 10.000 lei. Inainte se acorda pe jumătate. Deci un spor de 5000 de lei deodată în casă, pe lângă sporul până la 50 la sută, acordat separat la salariu. E un ajutor simţitor, care, într'o casă în care se trăeşte chibzuit, poate duce la o uşurare.

Şi, o ultimă dispoziţie, pe care o socotim tot atât de fericită e aceea ca asupra sporului să nu se poată aplica popriri sau sechestre. Fiindcă nu au datorii cei bogaţi, au datorii cei cărora nu le ajunge cât pot să câştige, deşi trăesc modest.

Am arătat pe scurt binefacerile sporirii salariilor funcţionarilor publici care se impune ca o operă socială de mare importanţă. E produsul cunoaşterii adânci a realităţilor. E încă o dovadă că un spirit nou de dreptate socială conduce ţara...

Serg. t. r. Mihail Şerban

FRONTUL DOGORÂTOR DELA TEREK

Era pe la sfârșitul lui Septembrie, când capul de pod de la Terek nu era decât un „căpșor" încă de pe atunci Mosdok, orașul de unde vitejii noștri pionieri au creiat într'o bărbătească acțiune drumul pentru înaintarea diviziilor de tancuri, era aproape o ruină. Artileria sovietică tragea fără încetare asupra propriului oraș. Locuitorii se refugiaseră de multă vreme și căutaseră adăpost în satele din dosul frontului nostru. Mosdok era un oraș mort. Noaptea ruinele lui se ridicau în lumina stranie a parașutelor luminoase inamice ca niște stafii ale groazei și nimicirii, privind parcă spre înălțimile de pe țărmul celalt în dosul cărora se ascund Grosny și Ordsonikitze.

Săptămâni întregi Mosdok a fost obiectivul artileriei și bombardierelor sovietice. De ferestrele cele mai de sus ale turlei bisericilor atârnă încă scările de frânghie pe care le întrebuințaseră bolșevicii să ajungă la posturile de observație. Acum dușmanul are noui poziții pe înălțimi, care trebuesc lovite. Stă țeapăn în liniile lui și apără cu cerbicie fiecare metru de pământ. Pereții stâncoși le oferă un important avantagiu în luptă. În orice caz preferă să moară, decât să se predea. Cu atât mai mult deci victoriile pe care le câștigă soldatul german la Terek sunt mai de preț. Cu sângele și sudoarea lor, cu o deplină uitare de sine, pionierii, infanteriștii, grenadirii de tancuri și transmisioniștii înscriu aici o nouă pagină măreață în cartea eroică a acestui războiu. Inamicul are vedere departe asupra ținutului unde soldatul german se mișcă, unde circulă neîntrerupt coloanele de aprovizionare cu muniție și alimente.

Când se lasă noaptea, lumina lunii înălbește ținutul ,dar pălește în fața flăcărilor care se ridică către cer din satele arzânde de pe țărmul sudic al fluviului și din Mosdok. Ceasuri întregi atârnă de zăgazurile văzduhului parașutelor luminoase ale aviatorilor dușmani și scaldă peisagiul într'o lumină de farmec.

Infanteria, artileria, tancurile și grenadirii de tancuri luptă crâncen pentru fiecare metru de pământ. Cine a trăit TEREK-ul nu-l va uita niciodată. Inamicul aruncă împotriva noastră mereu trupe noi. Mereu vin aici aviatori de pe alte fronturi, pentru a ne închide drumul către inima Caucazului. În această luptă, soldatul german este un erou. Într'un sector care oferă adversarului toate avantagiile pentru apărare și face pentru atacator ca lupta să fie un iad, soldatul german stă nesdruncinat. Oamenii cari au trăit primul războiu mondial spun că această bătălie întrece pe cele de înaintare și de poziție din războiul de acum 25 de ani. Dacă cineva din patrie — această patrie a cărei muncă pentru front noi soldații știm s'o prețuim mai bine ca oricine — se va simți cândva obosit, să se gândească numai la Stalingrad și la Terek, unde fiii Marei Germanii duc într'un chip minunat lupta pentru viață.

Chiar înainte de amiază dușmanul deslănțue un foc de toate calibrele. Tunurile bubuie aproape, pe două ore pe țărmul de sud, și rușii își închipue probabil că pot opri înaintarea tancurilor noastre care câștigă neîncetat teren. Soarele s'a ridicat sus și stomacurile încep să-și ceară dreptul. Ne apărăm de arșiță într'un bordei pe jumătate dărîmat. Ne îndreptăm către cazane. Mâncarea este bună și multă. Aprovizionarea merge strună. Avem chiar și budincă. Fiecare așteaptă în tăcere deslănțuirea noului foc al inamicului. Cu toate acestea se țes dialoguri vesele și fiecare cuvânt glumeț este bine venit. Abia se termină prânzul că primele proectile încep să țiue pe deasupra noastră. Amiaza sub focul obuzelor într'un oraș mort.

Seara, care acum se lasă tot mai devreme, aduce din nou vijelia de flăcări a luptei. Concertul diabolic de la Terek începe. Tancurile noastre stau ascunse în defileurile cu desișuri păduroase străvechi, grenadirii de tancuri și infanteriștii stau laolaltă cu camarazii de la transmisiuni în cazemate și gropi. Tunarii, aviatorii și cei dela antiaeriană veghează. Aici răsună cântecul frăției între soldați și larma asurzitoare a duelului armelor. (ESS).

A. P. Richter
Reporter de războiu

«LUPTĂTORI IN UNGHIU MORT»

Dintr'odată pădurea prinde viață. E ca și cum ar fi străbătută de o turmă de elefanți: copacii se apleacă pe o parte și pe neașteptate apar zece, unsprezece, douăsprezece tancuri sovietice! „Toată lumea în adăposturi"! ordonă locotenentul. Comanda trece din om în om. Toți își dau seama că și astăzi vor trebui să facă acelaș lucru de totdeauna: să rămână nemișcați, în cea mai deplină liniște și să aștepte momentul. Tancurile inamice se apropie ca un zid mișcător de fier. Grenadierii așteaptă încordați clipa când colosii vor ajunge în unghiu mort. De data aceasta însă lucrurile nu se petrec așa. Executând un ordin venit din depărtare, bolșevicii fac deodată cale întoarsă. Numai unul rămâne pe loc chiar lângă terasamentul căii ferate.

După trei ore ne sosesc întăriri: o nouă trupă de distrugători de tancuri. Oamenii se strecoară pitiș dealungul terasamentului. Sunt luptători de tancuri cu experiență veche. Ei știu că trebuie lucrat fulgerător. Uriașul tanc de tipul T 34 stă la vreo 20 de metri în fața poziției. Din două salturi de panteră poate fi atins. „Sus!", comandă conducătorul trupei de asalt. Patru umbre trec peste șine. Dincolo la adăpost de arma inamicului! Tancul sovietic știe ce-l paște. Șenilele încep să se miște repede. Colosul caută să se pună în mișcare. Dar „oaspeții" au și pornit, și soldații s'au și trântit în adăposturi. Este treabă de secunde. Dacă dușmanul ar fi fost pregătit, poate că ar fi reușit să tragă prin deschizătura cupolei. Acum însă e prea târziu. Arde și totul e sfârșit.

Bolșevicii atacă în valuri. Se cunoaște tactica lor, din sute de lupte anterioare: primul val trebuie să străpungă linia de pușcași și să nimicească armele grele al doilea merge împreună cu trupe de mitralieri și trebuie să scoată din luptă pușcașii; însfârșit al treilea val trebue să fie un tăvălug pentru infanteria care urmează și să ia în stăpânire terenul. Dar lucrurile nu se petrec așa. Văzut într'un post de observație, în sectorul dela Rjev acel spațiu care se numește „țara nimănui" se înfățișează semănat cu rânduri întregi de tancuri, zeci și zeci, imobilizate și arse, ultimii martori ai atacului zadarnic. Și totuși pozițiile acestea pe care le-au atacat nu erau totdeauna prevăzute cu artilerie anti-tanc și cu tunuri de infanterie. Dacă în ultimele zile comunicatul militar german a vorbit de peste 2000 de tancuri sovietice nimicite, această cifră apare cu atât mai impresionantă când se gândim că un mare număr din mamuții de oțel au fost nimiciți de soldați „cu mâna goală".

Așa a fost și acum. Abia se terminase în chip fericit aventura de dimineață că a început din nou aruncarea. Liziera pădurii era cercetată mereu cu încordare prin televizor. Sunt aceleași tancuri care se înapoiaseră dimineața. Acum li s'au mai adăugat și altele mai mici. „Rămâneți în adăposturi!" strigă locotenentul. Întreaga companie se lipește de pământ. Uruitul se apropie, pământul tremură. Bolșevicii înaintează în unghiu cu vârful spre noi. „Atenție, tancuri în spate!" Va să zică inamicul ne-a străpuns liniile! Pușcașii se întorc. Acum vine ceasul așteptat de locotenent. Tancul din frunte, care vrea să străbată aripa dreaptă, cotește deodată și trece peste șanț. Locotenentul se face mic cât un vierme. Infectă trebuie să fie iarba mlaștinei, în care trebuie să-și îngroape obrazul, dar de multe ori o minune a scăpat viața luptătorului. Ca și cum nu s'ar fi întâmplat nimic sare repede ca fulgerul, aruncă o întreagă încărcătură de exploziv și se svârle din nou în adăpost. Bumm! Tancul se oprește. Oamenii dinăuntru deschid capacul cupolei și trag. Dar nu le merge. Un subofițer german îi ține în șah cu pistolul-mitralieră. Bolșevicii își retrag repede căpețele ascunzându-se în tanc. Dar capacul tot a mai rămas puțin deschis. Un soldat german pune baioneta și îl cască mai mult. Dezarmați în fața unui astfel de curaj, bolșevicii ridică mâinile. Treaba merge strună. Patru tancuri rămân imobilizate, alte două sunt sfărâmate de tunul anti-tanc și cel care pătrunsese mult înainte este lovit și trântit într'o băltoacă de un proectil al tunului de infanterie.

Atacul a fost sdrobit. Grenadierii s'au dovedit încăodată spărgători de valuri nebiruiți. Din nou au arătat un curaj și o îndemânare fără pereche. În astfel de acțiuni soldatul trebuie să fie un adevărat specialist. El este „luptător în unghiu mort". În punctul unde tancul devine neputincios și mai lupte, prin însăși poziția în care se află, acolo este locul unde îi vine la îndemână grenadierului german. Există specialiști în acest duel modern: sunt unii chiar cari se pricep de minune la „orbirea" vizorului tancului, acoperindu-l cu un fel de perdea, și alții cari fac să explodeze tunul tancului dușman. Acestea sunt acțiuni de prima calitate. Cutezanța cu care sunt îndeplinite este plătită adesea cu sânge, dar uriașii pe șenile înregistrează pierderi înspăimântătoare. Cu o liniște de ghiață soldatul german pășește către arma dușmanului. El și-a dovedit valoarea mai cu seamă în luptele defensive dela Rjev.

Walter Becker
Corespondent de războiu

CÂTE PUȚIN DIN TOATE CELE

Boalele bărbaților

Cu ocazia Congresului pentru specializarea medicilor, s'au tratat îndeosebi boale obișnuite la bărbați. Printre numeroasele alte probleme interesante s'a tratat ulcerul stomacului, care se manifestă îndeosebi la bărbați, precum și tulburările sistemului circulator. Îndeosebi presiunea prea mare a sângelui este o boală caracteristică pentru anumite profesiuni. Presiunea mai mare a sângelui nu e gravă decât în cazul de tulburări nervoase la bărbați grași și la aceia la cari cauza presiunii prea mari este o boală acută. Medicii intervine numai la crise. O altă boală a bărbaților este chelia, care începe la 20—30 ani, sau și mai de vreme, la frunte sau în creștet. Chelia nu are nici o legătură cu viața agitată sau cu lipsa de aerisire a capului; cauza trebue căutată în ereditate. Nu s'au găsit mijloace de combatere eficace, dar

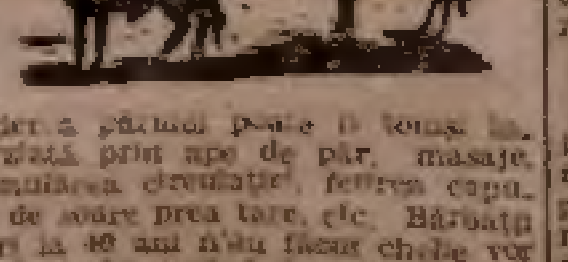

căderea părului poate fi totuși întârziată prin ape de păr, masaje, stimularea circulației, ferirea capului de soare prea tare, etc. Bărbații cari la 40 ani n'au făcut chelie vor păstra părul până la moarte.

Ramolismentul nu este o boală exclusivă a bărbaților, excepție făcând operațiunile cosmetice, știința însă s'a ocupat îndeosebi cu problema întineririi la bărbați. Locul [illegible] vitale l-au luat glandele de secreție internă, care formează centrul teoriilor și experiențelor. Experiențele cu transplantarea de glande de maimuță au dovedit că au un efect numai timp de câteva luni. Experiențele făcute cu transplantarea glandelor de maimuță în om au dovedit că în câteva luni glanda transplantată a fost absorbită de

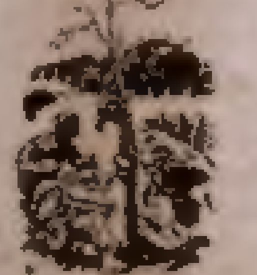

țesutul dimprejur. Numai injecțiile continue cu hormoni ai glandelor genitale par a aduce o oarecare întinerire aparentă. S'a dovedit deasemenea problematică și [illegible] glandelor seminale [illegible]. Chiar dacă s'ar obține pe calea operativă sau prin tratament cu hormoni o întinerire a bărbaților bătrâni, totuși nu trebue uitat că sistemul nervos și al circulației rămâne [illegible]. Mai [illegible] este calea unei vieți raționale, a condițiunilor bune de muncă și a păstrării în stare normală a capacității.

Defrenarea platinei

Platina, cel mai greu dintre metalele nobile, mai scump decât aurul, este și astăzi indispensabil pentru multe scopuri. Dar în numeroase domenii a putut fi înlocuită prin alte metale. Astfel în tehnica becurilor electrice s'a crezut mult timp că platina este indispensabilă, fiind singurul metal care se dilată și se contractă în aceiaș măsură ca sticla. Sârmele becului care leagă firul incandescent de exteriorul becului erau deci din platină, pentru ca ele să urmeze exact variațiile de volum ale corpului de sticlă dela capătul superior al becului, în care sunt fixate și să nu lase astfel niciun orificiu — cât de mic — prin care să poată pătrunde aer. Crescând producția de becuri a trebuit să se găsească un înlocuitor, prețul platinei fiind prea mare și cantitatea necesară prea redusă. Mai întâi s'a folosit o sârmă din nickel, prevăzută cu un strat de platină. Experiențele pentru înlocuirea deplină a platinei, făcute în laboratoarele și fabricile germane, au găsit ca cea mai bună soluție o combinație la care o sârmă dintr'un aliaj de nickel și fier este lipită de o țeavă exterioară, din cupru, de circa 25% din greutatea totală, procedeu aplicat de Soc. Osram. Dilatarea sticlei la căldură este de aproape a 9-a milioana parte pentru fiecare diferență de temperatură de 1 grad; dilatarea cuprului este de a 17-a milioană

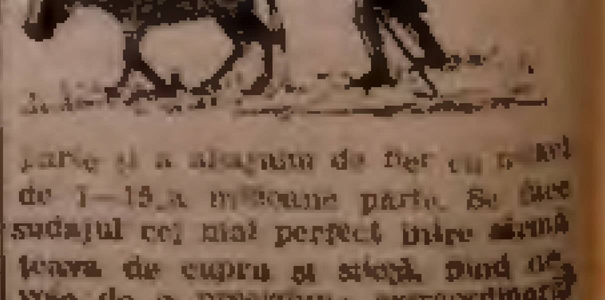

parte și a aliajului de fier cu nickel de 1—15-a milioane parte. Se face sudajul cel mai perfect între sârmă țeava de cupru și sticlă, fiind nevoie de o precizie extraordinară căci numai o diferență de o milionime de mm. periclitează siguranța funcționării sârmei sudate în sticlă.

Populația Indiilor

Recensământul făcut anul trecut în India a constatat că numărul locuitorilor se cifrează la 384 milioane. Aceasta înseamnă peste 50 milioane mai mulți decât în anul 1931.

UNIVERSITATEA CLUJ - SIBIU

Duminică, 1 Noembrie, a avut loc în Cetatea Sibiului, solemnitatea inaugurării cursurilor Universității Regele Ferdinand I din Cluj-Sibiu. După cum era și firesc, cetatea Sibiului a îmbrăcat haina de sărbătoare. Palatul central al Universității a arborat de dimineață culorile naționale. Mii de studenți s'au îndreptat cu ochi strălucitori de fericire în spre Alma Mater. Profesorii gravi, purtând în inimile lor sarcina grea dar nobilă a unei misiuni mărețe se amestecau cu voioșia gândului împlinit printre tinerime.

A fost o serbare înălțătoare, așa după cum numai energia tinereții o poate face. Și-au fost prezenți toți acei cari acum trei ani își purtau pașii însoriți pe străzile largi, în spre Universitatea din Cluj.

Anul 1919 aducea deschiderea Universității Clujene. Profesori încercați își părăseau catedrele din orașele din Țara Mumă, spre a fi prezenți la inaugurarea cursurilor nouei Universități. Profesori tineri, dar cu o putere de muncă neînchipuită să alăturau celor bătrâni, pentru a crea cea mai puternică cetate universitară din țară.

Câți n'au trecut prin Universitatea din Cluj! O serie de nume celebre azi, și-au făcut studiile acolo în Ardeal, în cetatea visurilor și năzuințelor românești. Sufletul naționalismului pornește tot de acolo. 10 Decembrie 1922 este o dată în istoria mișcării naționale.

In douăzeci de ani s'au făcut minuni. Un focar de cultură se ridicase puternic, încălzind sufletele românești dornice de a străbate cu pași de uriași atâtea secole trăite în umbră.

Universitatea din Cluj a trebuit apoi să-și mute reședința în Sibiu. Toți acei cari îndrăgiseră zidurile ridicate din sudoare românească au trebuit să pornească pe alte meleaguri.

S'au împlinit doi ani. Universitatea din Cluj-Sibiu s'a pus pe aceiași muncă încordată, dornică de realizări mari. Lovitura primită nu putuse surpa credința și forța românească creatoare. Profesorii au pus și mai mult suflet și mai multă încordare pentru a sădi în sufletul studențimii dragostea de cultură și drepturile românești. Studenții s'au strâns și mai atenți și cu mai multă dragoste în jurul profesorilor lor, spre a-și înviora sufletele cu lumina credinței izbăvirii zilei de mâine.

Inaugurarea cursurilor Universității Cluj-Sibiu în al treilea an al existenții sale, cu entusiasmul și măreția cu care s'a făcut, dovedește cu prisosință spiritul de solidaritate dintre generații și încrederea în victoria și isbânda dorită de toată suflarea românească.

Serg. t. r. Ion Munteanu

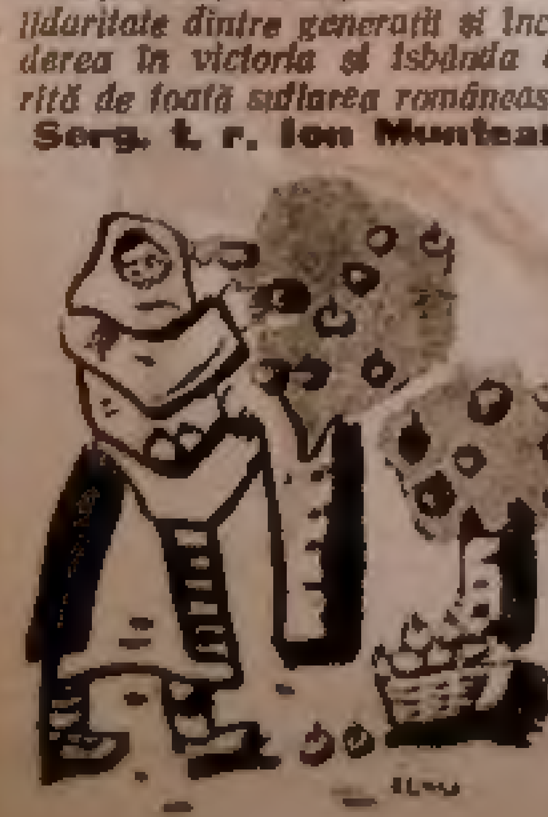

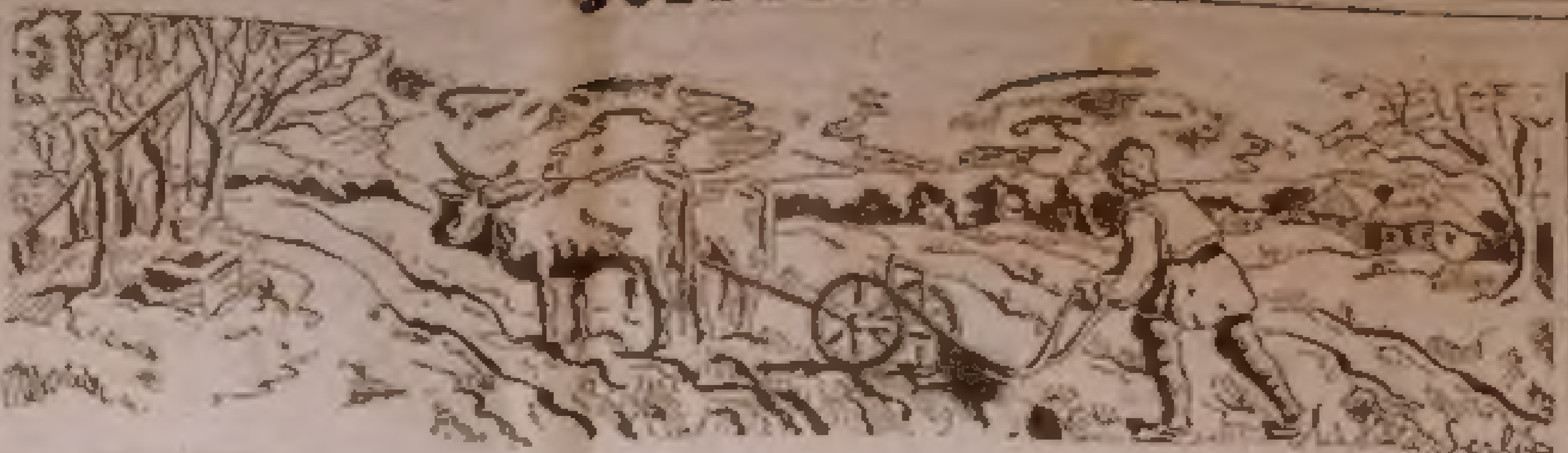

BASARABIA ȘI BUCOVINA IN SĂRBĂTOARE

Basarabia și Bucovina au trăit clipe de înaltă sărbătoare națională. Aceste două provincii românești și-au deschis falnic porțile pentru a primi pe M. S. Regele, M. S. Regina Mamă și pe d. profesor Mihai Antonescu.

Totodată au luat parte membrii guvernului, corpul diplomatic și reprezentanții presei străine și române.

Basarabia și Bucovina și-au inaugurat expozițiile de reîntregire, expoziții care sunt documente vii ale muncii și priceperii românești. Este strădania guvernului țării, a guvernământului provinciilor, dar mai ales a poporului basarabean și bucovinean, care a știut să muncească cu atâta sârg pentru acoperirea rănilor lăsate de cruzimea și păgânismul bolșevicilor.

Pe lângă școalele deschise, drumuri, căi ferate, uzine, industriei căruța i s'a dat o viață nouă, ceea ce este mai măreț în aceste realizări este că tot comerțul românesc se află în mâinele românilor.

Astfel că serbările dela Chișinău și Cernăuți n'au fost decât o măreață manifestare a românismului, credinței și devotamentului poporului basarabean și bucovinean către Țară, Rege și Mareșalul Conducător.

La Chișinău și la Cernăuți, cortegiul regal, trecând printre miile de oameni care veniseră din toate colțurile provinciilor, sunt obiectul unor ovațiuni de nedescris.

— Trăiască Regele nostru, — trăiască Majestatea Sa Regina Mamă Elena — Trăiască Mareșalul Conducător — a izbucnit din pieptul mulțimei de copii. Este tăpăra generație care-și aclamă Suveranul drag.

In acelaș timp, la câțiva kilometri de Chișinău pe creasta dealului Ghidighici a fost ridicat „Turnul desrobirei", pe acelaș loc unde la 15 Iulie 1941, generalul Ion Antonescu, Conducătorul de căpetenie al trupelor româno-germane, a condus personal, dela un observator înaintat operațiile pentru cucerirea Chișinăului.

ADRESAREA SCRISORILOR TRIMISE IN ARDEALUL DE NORD OCUPAT

Din informațiile primite dela cei în drept, rezultă că serviciul poștal maghiar clasează la rebut corespondența care nu este adresată după denumirea ungară actuală a localităților. Atragem deci atenția tuturor acelor cari au familii în Nordul Ardealului ocupat, ca atunci când își adresează scrisorile să întrebuințeze în adresă denumirea actuală maghiară a localităților, deoarece altfel scrisorile lor nu vor ajunge la destinație și deci scopul de a coresponda cu cei rămași acolo nu va putea fi atins.

„POPORUL ROMÂN IȘI FACE DATORIA"

(Urmare din pagina I-a)

Pe pământul Basarabiei, munca armatei, împletită cu munca administrației noastre, reclădește Statul.

Este cel mai bun răspuns pe care îl putem da acelora cari cred că nu suntem decât un Neam de soldați și n'am fi un Neam de organizatori.

Pentru împlinirile de un an în Basarabia desrobită, îngăduiți-mi să exprim mulțumirile Guvernului Generalului Voiculescu, Guvernatorul Basarabiei, și tuturor colaboratorilor lui pentru înfăptuirile lor.

BASARABENI,

Azi când, Mareșalul se sbate să vă zidească o viață nouă, înțelegeți poruncile acestui ceas greu.

Tot ceeace am greșit altădată, să fie stins, și mort în sufletele voastre.

Fiindcă Neamul care nu la învățătură din greșeli și nu înțelege încercările aspre ale destinului, nu merită să trăiască.

Dar neamurile care își scutură fruntea din țărâna înfrângerii nedrepte sunt chemate să ducă luminile vieții pe culmile istoriei.

Este datoria voastră, Basarabeni, ca prin munca și dăruirea voastră, să întoarceți, azi, Regatului Regelui Mihai și luptei desrobitoare a Mareșalului tot ceeace ați primit.

Pentrucă, tot ceeace este rupt dintr'un Neam, este fir din sufletul lui și Neamul nu are dreptul la liniște până când sufletul nu este întreg.

De aceia, faceți-vă datoria de a sluji uniți credințele celor 4 milioane de locuitori, cotropiți pe nedrept și siluiți de tirania bolșevică.

Fiindcă numai așa veți merita ceeace, prin lupta Regatului, ați primit, și numai astfel vă veți putea stăpâni pământul și credința, familia și drepturile.

Trăiască Majestatea Sa Regele!

Trăiască Mareșalul Antonescu!

(Urale prelungite și îndelung repetate).

UN COMANDANT DE TUN: SERGENTUL BETEA LEONTIN

După marșurile memorabile de sute de km. făcute de mândra noastră cavalerie în Caucaz, într'un interval de timp foarte scurt, au început luptele care au dus la curățirea peninsulei Taman și cucerirea orașului-port Temriuk și Anapa de trupele Corpului de Cavalerie.

Pentru netezirea drumului, spre portul Anapa, cavaleria trebuia să cucerească, printre alte obiective, și localitatea Akermanka.

In ziua de 29 August, înaintarea cavaleriei noastre este primită cu foc năprasnic de inamic, care — bine plasat în pădurea dela Berg.Sultanskaja — deslănțue un foc din cu arme automate de tot felul și artileria grea.

Pentru a permite trupelor de cavalerie să-și reia înaintarea în acelaș ritm impresionant ca mai înainte, Regimentul de Artilerie Călăreață este pus la dispoziția unui regiment de călărași, care avea misiunea de a ataca pe direcția Kr. Sarja-Ulica Nord Sadowa-Akermanka-Schumaj.

La ora H, înaintarea se reia.

Regimentul de artilerie călăreață împinge și mai departe o secție, spre creastă, cu misiunea de a distruge cuiburile de arme automate dela kolhozul Est Nowo-Mihailowski.

Sergentul Betea Leontin, originar din Almaș-Arad, are ocazia să se distingă din nou, prin acte de un curaj deosebit, care a pricinuit multă înverșunare și pierderi inamicului.

Se așează la tunul al cărui comandant era, ochește și trage necontenit în liniile inamicului, sub ploaia deasă de foc a acestuia. Dar ca să tragă și mai eficace în rândurile inamice, sergentul Betea Leontin, din proprie inițiativă, își împinge mai departe tunul și, în timp ce camarazii săi din urmă, descoperiți de inamic, erau siliți să se ascundă tot mai adânc în adăposturi, el seamănă moartea în liniile dușmane. Timp de o jumătate de oră, sergentul Betea Leontin, din proprie inițiativă, își împinge mai departe tunul și, în timp ce camarazii săi din urmă, descoperiți de inamic, erau siliți să se ascundă tot mai adânc în adăposturi, el seamănă moartea în liniile dușmane. Timp de o jumătate de oră, sergentul Betea Leontin, a devenit ochitor, încărcător, trăgător și comandant al tunului său, ținând locul a 4 camarazi, și inamicul este strivit sub focul acestui tun, ale cărui lovituri cădeau în plin.

Focul inamic este neutralizat încetul cu încetul și când s'a văzut descoperit de ochitorul tunului sus, inamicul o ia la fugă.

Cavaleria își reia înaintarea, urmărește cu înverșunare inamicul și în seara zilei ocupă localitatea Akermanka un punct important care deschidea drumul spre Anapa.

Pentru inițiativa sa, curajul extraordinar și eficacitatea tragerilor pe care le-a executat cu atâta precisiune asupra inamicului, comandantul regimentului l-a propus pe bravul sergent de tun — sergentul Betea Leontin, pentru decorare.

Serg. t. r. Ion I. Pogana

Reporter de războiu S. M. P.

DUMNEZEU E CU NOI

Românul, ca orice creștin, înainte de-a porni să facă ceva cu gândul sau cu fapta, își face semnul crucii și se roagă lui Dumnezeu pentru reușită. Convins că divinitatea ia parte la munca lui, sprijinindu-l și ajutându-l atunci când este descurajat, de cele mai multe ori duce la bun sfârșit lucrul de care s'a apucat. Nu-i nimic mai frumos și curat, decât încrederea în ajutorul dumnezeesc pe care îl chemi în gândurile tale întotdeauna. Un om cu credința sinceră, cu sufletul purificat și crescut cu teama de cele sfinte, este imposibil să nu isbutească în viață, dacă muncește, și dacă munca lui se bazează pe principii morale și sănătoase. România este o țară creștină. Intotdeauna a avut de suferit de pe urma vecinilor cari au râvnit pământurile ei bogate. Dar întotdeauna a scăpat cu fața curată, căci Dumnezeu a fost cu noi. Din lupta străbunilor noștri și din pilda lor, cari ridicau câte-o mănăstire după fiecare victorie, am moștenit dragostea de Dumnezeu și de pământ. A venit războiul dela răsărit, după ce îngenuchiați de durere, plângeam frumoasele plaiuri bucovinene și basarabene, pe care bolșevicii ni le smulsese fără pic de milă.

Am pornit la războiu, războiul răscumpărărilor drepturilor noastre, cu credința în Dumnezeu că vom reuși să spulberăm sălbaticul puhoi, ce părea că nu se mai termină. Și credința uneori a fost mai puternică decât cele mai bune și mai moderne arme bolșevice, că au fost cazemate la cari ostașii noștri au mers cu pieptul și tot le-au cucerit.

Astăzi ne găsim iarăși cu hotarele reîntregite, și mârșăvia bolșevică a rămas numai în amintire, ca o faptă murdară de care ți-aduci aminte numai pentru că-ți produce indignare. Ostașii noștri au câștigat lupte fără egal. Orașe și porturi fortificate s'au năruit. Departe, pe Volga, răsună acum tunul românesc, care sparge ultimele întărituri bolșevice, după un războiu d'un an și câteva luni.

In țară am avut întotdeauna belșug, ca'n vremurile normale. Nimeni nu se poate plânge cu toate dificultățile ce decurg dintr'un războiu greu cum este cel pe care-l purtăm, că n'a avut întotdeauna ce-i trebuește. Am fost feriți de secetă. Intodeauna ploaia a căzut la timp, și grânele au fost destul de frumoase. Anul acesta cel puțin, a fost bogat în toate, iar toamna lungă și frumoasă dă posibilitate țăranilor noștri să-și poată însămânța ogoarele așa cum doresc.

Și Dumnezeu care ne ajută să scăpăm din toate necazurile, ne va ajuta să câștigăm și lupta aceasta finală, la care luăm parte cu toate puterile noastre.

Cap. Const. Salcia

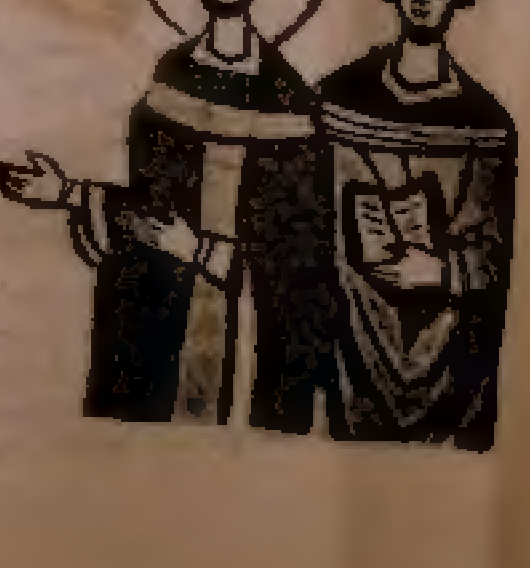

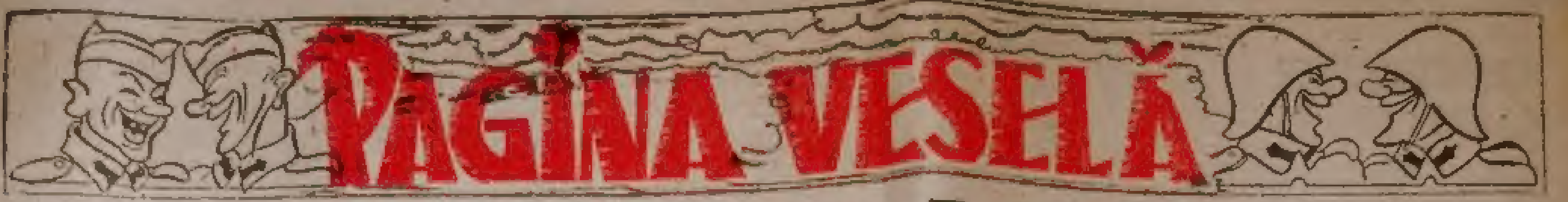

SĂ RÂDEM

La ghicitoare

— Ați venit să vă ghicesc?
— Da!
— Cum vreți? In cărți sau în cafea?
— In cafea! Nu de alta, dar poate bem și noi o cafea mai acătării...

Socoteala lui Moriț

Invățătorul îl întreabă pe Moriț, cât fac doi ori doi.
— De doi ori doi fac cinci — spune Moriț.
— Ce? Nici atâta lucru nu știi? Marș afară în fața ușii.
Moriț stă trist în fața ușii, când sosește un coleg de clasă întârziat.
— De ce stai aici, Moriț?
— Pentrucă domnul învățător m'a întrebat cât fac doi ori doi și eu nu am știut să răspund.
— Asta întrebare! Doi ori doi fac patru!
Instantaneu Moriț speriat apucă mâneca paltonului colegului său.
— Atunci nu mai intra! Eu i-am oferit cinci și totuși m'a dat afară.

Motivul

Mai mulți copii stau de vorbă, spunând fiecare cum ce animal ar prefera să se facă. Unul vrea leu, altul tigru, altul elefant, numai unul din ei stă pe gânduri.
— Dar tu Ionele, tu ce ai vrea să fii?
— Eu? Aș vrea să fiu... măgar!
— Măgar? De ce?
— Pentrucă numai așa tăticul n'are să mai mă facă bou!

La școală

— Așa, dragii mei copii, vă urez sărbători fericite și să vă întoarceți mai cuminți la școală!
— Mulțumim, domnule profesor, asemenea!

La cărturăreasă

— Ferește-te, domnule, de o femeie bălană, cu ochii albaștri și cu părul galben!...
— Zău? Acuma-mi spui? E prea târziu, cucoană! De doi ani e nevasta mea!

Are grijă el

Trenul e gata să plece. Ionel e concentrat și e condus la gară, de nevastă și de prietenul lui cel mai bun Sandu..
— Hai, dom'le! zice Sandu. Suie-te, că rămâi pe jos!...
— Să-mi mai sărut odată nevasta!...
— Lasă că de asta o să am eu grijă... Eu mai rămân pe aici!...

ARE DREPTATE

El: *Când am să mă însor, voiu căuta să iau o femeie slăbuță și mică!*
Ea: *De ce? De ce nu pe mine?*
El: *Fiindcă între două nenorociri se cuvine s'o aleg pe cea mai mică!...*

PREA TÂRZIU

Domnul Plop e un om tare cumse cade, dar pricepe foarte greu unele lucruri și chibzuește prea mult asupra lor. Veți găsi un exemplu grăitor în istorioara de mai la vale.

Intr'o zi frumoasă de vară, domnul Plop intră la un medic din orașul său că era din provincie. Avea brațul stâng vârât într'o legătură de tifon.

Desfăcând pansamentul provizoriu pe care rănitul și-l făcuse, medicul își dădu seama imediat că brațul era frânt.

— Aveți mâna frântă, domnule... Cum de vi s'a întâmplat așa ceva?

— Domnule doctor, acum doi ani, în vreme ce...

Mă iertați, dar vorbesc despre accidentul dvs.

— Păi despre el vorbesc și eu! Acum doi ani, după cum vă spuneam, m'am dus să-l văd pe un văr al meu...

— Incă odată, domnule vă întreb în ce chip v'ați frânt brațul?

— Păi acolo vreau să ajung și eu. Ascultați-mă numai cu atenție și veți înțelege cum mi-am frânt brațul. Acum doi ani, după cum vă spuneam, m'am dus să-l văd pe vărul meu și, întârziind mai mult decât trebue, am fost nevoit să dorm peste noapte la un han. Era iarnă. Imediat ce-am mâncat, m'am urcat în odae să mă culc. Era un ger de crăpau pietrele. Tocmai când adormisem, aud ciocănind în ușă. Oare? Musafiri la ora aceia și pe o așa vreme?

— Intră!

Vărul intrând servitoarea hanului, o fată strașnic de frumoasă.

— „Conașule, deoarece e tare frig, m'am gândit că poate aveți nevoe de încă o pătură. Știți, ar fi păcat să răciți... V'am adus una groasă"

Am mulțumit fetei pentru bunătatea ei și m'am vârât sub pături. N'a trecut nici un sfert de oră și iarăși în ușă, cioc! cioc!

Era tot servitoarea cea frumoasă:

— Nu mai aveți trebuință de o pătură, conașul? că mai am una!

— Nu, felico, nu mai am nevoe. Iți mulțumesc pentru grija ce mi-o porți...

După aceea am adormit ca mort. N'a trecut mult și aud din nou: cioc! cioc!

Era tot fata ceea frumoasă, care venea să mă întrebe dacă nu mai am nevoe de o pătură...

Mă făcusem roșu de mânie. Furios, i-am spus să-mi dea pace!

Eram cât p'aci s'o iau la bătaie, ca un netot!

Au trecut doi ani de atunci doctore, după cum îți spuneam, și tot mai mă gândeam la fată. Azi dimineață, în vreme ce eram cocoțat pe o scară, ca să bat un cui în perete, am înțeles deodată de ce fata aceia frumoasă venise de trei ori în odaia mea. Mă îndrăgise, diavolița! Atunci, am fost atât de emoționat, încât am uitat să mă mai țin de scară... Iată cum mi-am frânt mâna!

LIMBA ȘI OUL

Doi prieteni născuți și crescuți în acelaș sat, nu se mai văzuseră de mult. Intr'o bună zi, pe neașteptate, se întâlnesc amândoi undeva într'un orășel unde se întâmplase ca amândoi să vină după afaceri.

— Ia te uită, drăcie! Tu ești, măi Gogule ?!

— Eu, mă Marinică! Da' ce cauți pe-aici?

— Păcate, mă! Știi că m'am însurat...

— Să fie de bine!

— Și acum mă judec cu soacră-mea! Așa e când n'are omul de lucru. Aici am venit pentru proces.

Dar să las astea la o parte! Tu?

— Eu sunt venit c'o afacere. Tot la finanțe ești?

— Tot... Tu?

— Eu chelerist mor!... Tu ai mâncat?

— Ioc! Mi-e o foame d'ale pospească... Mergem undeva să mâncăm?

— Să luăm mai bine ceva... că nu prea am timp... Și ne întâlnim la dejun! Vrei?

— S'a făcut!

Și au intrat amândoi într'un restaurant.

Gogu cercetează grătarul și găsește ceva...

— N'au decât limbă de bou la grătar... Vrei să iei?

— Limbă de bou? Nu mănânc să mă tai!

— Eu iau ce-mi place!

— Mie să-mi aducă două ouă fierte.

Și până să vină cele comandate, Marinică îl întrebă:

— Măi Gogule, cum dracu de mănânci tu limbă de bou?

— De ce mă? E oprit?

— Nu, frate-meu! Dar e scârboasă, măi! Când te gândești că această limbă de bou mestecă atâta iarbă și stă permanent numai în salivă, parcă nu știu cum îmi vine!

— Da? Dar atunci tu cum mănânci ouă?

— Ouă? Păi e cu totul altceva!... Oul e ou!

— Sigur că oul e ou! Dar cum îl mănânci? Fiindcă nu'nchipui că știi pe unde-l face găina?!... Nu?

DECLARAȚIE

— *Te iubesc ca un nebun!*
— *Zău? Atunci ia-mă de nevastă!*
— *Nu... Nu te supăra, dar chiar așa de nebun nu sunt!*

GEST PRACTIC

— *Ce mai face Jean?*
— *Nu știi? Am rupt logodna cu el!*
— *Păi parcă aștepta o moștenire de câteva milioane dela un unchiu de-al lui!*
— *Da' însă m'am măritat chiar cu unchiul lui.*

HAZURI

Diferența

In altă țară, nu la noi. Erau niște alegeri, la care și femeile luau parte. Cele ce povestesc mai jos s'au întâmplat la o întrunire publică unde erau numai femei. Doar un singur bărbat, curios, asculta la ușă.

O femeie vorbea cu gesturi largi și voce tunătoare. La un moment dat spuse:

— Sigur, fără doar și poate, există o diferență între bărbat și femeie.

— Există d-nă, cum să nu existe: Trăiască diferența! făcu bărbatul din ușă!...

IN MUNŢII CAUCAZULUI

Din orașul Piatigorsk, ce lucește aruncând scântei, pe coama unui munte în apusul Soarelui, drumul duce spre sectorul românesc.

Inălțimile Caucazului încep să se zărească acoperite de zăpadă. Pete albe, alături de altele mai întunecate, ca o dantelă de diamant, dau un aspect feeric în urcușul nostru.

La dreapta, Vârful Elbrus se profilează majestuos, alb și imaculat, dominând ca un adevărat rege ceilalți munți ai Caucazului.

Din când în când vâjâitul apei ce se rostogolește în albia torenților repezi împrospătează și face să adie aerul în drumul nostru.

Pe înserat, după ce lăsăm șoseaua în dreapta, în liniștea nopții ce începe să cadă, se aude un fluer ce pare al unui cioban.

Deodată nu ne mai simțim străini și încetul cu încetul ne dăm seama că suntem printre ai noștri.

Se aude doina românească, doina ostașului nostru ce în clipa de repaus își amintește de neamul și locul în care s'a născut.

In sector e liniște și nimic pare că nu turbură văile și vârfurile Caucazului.

. . . .

Numai câte o lovitură îndepărtată de tun ne aduce la realitate.

Cota 910 începe să se zărească în zorii turburi ai dimineții ce începe să se arate. Valea râului Baksan cu apa ce udă vadul său tras din Elbrus, e învăluită de o ceață ușoară.

Deodată, porumbul din lunca apei începe să foșie ciudat și aproape imediat ne dăm seama că inamicul atacă.

Observatorul vânătorilor noștri din prima linie începe să noteze și să transmită comandamentului:

„Una lovitură de brandt din fața cercetării de dincolo de peste creastă a căzut în dreapta satului Chișbu-tun II".

Loviturile încep să devină numeroase. Informațiunile încep să se succeadă din ce în ce mai repede și cu ele, agenții încep să noteze și să plece cu ordine, telefoanele sbârnâe activ. Căpitanul P. dela grup abia pridídind.

In acest timp comandantul, Locot. col. G. se echipează în pripă pentru a conduce personal acțiunea.

E ora 3,30.

Intr'o parte, în rândurile inamice, capele multicolore ca și uniforme pestrițe ce înfloresc porumbul ne fac să ne mirăm.

Glasuri sălbatice și răcnete pițigăiate ce îndeamnă la atac în limbă străină, crește mirarea noastră și începe să stăpânească emoția loviturilor de tot felul.

— „Mai vere, ce să fie, parcă ar fi copii de 16—17 ani, vorbește sergentul Radu către camaradul său de tranșee".

— „Cum să fie copii, măi frate, doar n'or fi așa de păgâni și câinoși comandanții sovietici"...

— „Săi lăsăm, să nu tragem, să mai vedem ceea să se mai întâmple; ar fi păcat de ei".

— „Săi cruțăm mai, dacă ai lor, i-au lăsat în voia soartei".

Inamicul atacă însă din față cu alte forțe puternice, încadrate și de N.K.V.D.-iști.

Sub presiunea inamicului, batalionul de vânători de munte repliază cu Comp. Ia și IIa în interiorul satului.

Insă, deodată mugetul tunurilor noastre, înviorează și dă siguranță.

Sprijinit puternic de obuzierele de munte și în plus de baza sa de foc care a acționat de flanc admirabil, Batalionul contraatacă cu Comp. IIIa.

Porumbul începe să freamăte, glasurile bolșevicilor se transformă într'un urlet și încetul cu încetul petele multicolore ce împestrițau porumbul și se amestecaseră și ele cu ceilalți încep să cadă până nu se mai vede nici una.

Unitățile noastre acționează intens, tunarii și vânătorii își făcuseră datoria restabilind situația și distrugând totalmente liniile inamicului.

Soarele venise deasupra noastră și după cinci ore de luptă crâncenă am văzut rezultatul.

Erau peste 800 de bolșevici căzuți în lunca în care moțurile porumbului erau mișcate de adierea încetă a vântului...

Mai târziu am aflat și explicația petelor multicolore și a glasurilor pițigăiate...

Era școala bolșevică de elevi ofițeri de infanterie din Nalcik pe care bolșevicii o sacrificaseră inutil amestecându-o cu celelalte trupe.

Elevii de școală militară fuseseră luați așa cum se găseau pe băncile școalei, fără echipament și ținută de războiu și aruncați în foc pentru a umple golurile ce devin din ce în ce mai numeroase în armata de Sud a trupelor bolșevice.

Sblt. Liliacoveanu Oct.
Reporter de războiu S. M. P.

ABGANEREWO, CIMITIRUL ULTIMELOR ILUZII BOLŞEVICE

Trupele bolșevice au încercat să oprească înaintarea armatelor germană și română, îndată chiar ce acestea au isbutit să sfarme brâul de fortificații dela Tibektenerowka-Masthewka-Kaprika, opunându-le în cale o puternică formație de tankuri.

Inamicul a vrut să dea lupta în câmpia din fața gării Abganerewo, câmpie care favoriza în cele mai bune condițiuni, acțiunea de tankuri. Intenția comandamentului sovietic fiind descoperită imediat de aviația germană de observație, monștrii de oțel au fost nevoiți să se isbească, nu de piepturile neînfricate ale ostașilor, ci de Stukasurile spăimântătoare, pornite să mature totul în calea lor, întocmai ca o furtună. Până la apariția acestor păsări de oțel numărul mare de blindate sovietice făceau oarecum lupta inegală. Rușii se străduiau nu numai să oprească adversarul, ci să-l dea peste cap, încercând să-și impună pentru prima dată, inițiativa pe frontul Stalingradului.

Bine ascunși în gropi și în cazemate de câmp și protejați în flancul stâng de terasamentul căii ferate, ei erau convinși că vor obține măcar o victorie de prestigiu. Faptul acesta era urmărit cu toată ardoarea, pentru a dovedi tovarășului Stalin, care se ostenise să lase Kremlinul și să vină pentru câteva zile la Stalingrad că armata roșie este în stare să apere marele oraș de pe Volga. Realitatea însă era în contrast isbitor cu străduința bolșevică: înfrângeri peste înfrângeri și mii, zeci de mii de prizonieri, de morți și de răniți. Nimic din ceea ce se petrece de atâtea zile dealungul și dealatul frontului nu îndreptățea nici cea mai mică speranță de schimbare a situației. Și totuși comandamentul n'a pregetat să sacrifice ultimele tankuri fabricate la Stalingrad, într'o acțiune care s'a transformat din capul locului în dezastru.

Indată ce tankurile sovietice și-au făcut apariția în sectorul Abganerewo deoparte și de alta a liniei ferate cu tendința categorică de a spinteca înaintarea trupelor române și germane, au fost anunțate Stukasurile aflate pe aerodromul cel mai apropiat. Intr'un timp foarte scurt, tunurile antitank de abia intraseră în acțiune, că Stukasurile și-au și făcut apariția deasupra frontului. Apariția lor a mărit fulgerător puterea de pătrundere a tankiștilor germani și a infanteriei germane și române. Uriașele blindate sovietice au prins să se încurce între ele și să dea mai degrabă înapoi decât să se repeadă în liniile adversarului.

După ce s'au răspândit în formație de atac, Stukas-urile s'au prăvălit din înaltul cerului asupra voluminoaselor ținte mișcătoare. Fiecare bombă cădea precis pe tank ca și cum era pusă cu mâna.

Astfel ca aproape într'o clipă, îndrăznețul atac a fost dat peste cap. Servanții tankurilor și-au găsit o moarte groaznică: au ars de vii, iar infanteriștii pregătiți să invadeze liniile adversarului, au fost trântiți la pământ.

Exploziile bombelor, țăcănitul mitralierelor, răbufnirile tunurilor zgomotul motoarelor în plin mers, pe de o parte și vaetul și disperarea bolșevicilor încolțiți de moarte pe de altă parte, au transformat câmpia dela Abganerewo într'un adevărat iad. După ce Stukasurile au despicat drumul printre trupurile și tankurile apărătorilor Stalingradului, tankurile germane și infanteria celor două armate înfrățite s'au avântat spre Volga, ținta atâtor sforțări și sacrificii.

Numai puterea de luptă mereu crescândă a putut sfărâma zidul uimitoarei rezistențe comuniste. Cu Abganerewo a căzut ultima piatră din primul brâu de fortificații din jurul Stalingradului. Bătăliile date aici la porțile cetății au fost din cele mai crâncene. Ele au fost câștigate și pierdute cu prețul a mari sacrificii. Pentru ca să se cucerească fiecare poziție s'au dus mai întâi lupte de uzură și apoi s'a trecut la asalt. Inamicul puternic fortificat în pământ a trebuit să fie măcinat zi de zi, pentru ca să nu mai poată opune o rezistență temeinic organizată. Tactica aceasta, socotită a fi cea mai bună în astfel de împrejurări, și-a dat roadele așteptate. Lucrurile n'au fost forțate nici o clipă, pentru a nu se sacrifica prea multe vieți omenești. De sigur s'a pierdut mai mult timp însă esențialul a fost realizat și astăzi asediatorii Stalingradului se află la porțile cetății.

Bătălia de tankuri dela Abganerewo, bătălie în care sovieticii își puseseră o mare speranță, s'a soldat pentru ei cu un mare dezastru.

Efectele acestei încercări disperate se pot vedea în toată amploarea lor cu osebire acum, când depărtarea frontului îngăduie o cercetare amănunțită.

Cincizeci și două de tankuri uriașe zac încremenite, ici și colo, cu șenilele distruse, cu cupolele sfărâmate, cu boturile retezate cu țevile tunurilor milogindu-se spre cer. Eri răspândiseră teama și moartea, azi nu par decât niște jucării sfărâmate. Trupele cari trec spre Stalingrad le aruncă priviri disprețuitoare. Alături de această masă de fiare vechi, stau răstignite la pământ trupurile sfârtecate de bombe sau ciuruite de gloanțe ale vrăjmașilor. Adăposturile, din cari au trimis o adevărată ploaie de foc, sunt și ele răvășite de proectilele artileriei. Mai încolo, se înșiră sumedenii de tractoare, mașini și căruțe terciuite de vârtejul luptei năprasnice. Iar caii, sute de cai, amestecați printre motoare și oameni, completează tabloul sinistru al acestui sector de luptă.

Abganerewo este cimitirul ultimelor iluzii bolșevice. Stukas-urile și tunurile, au înmormântat aici mult așteptata victorie comunistă, servind cu adevărat triumful armatei germane și române.

Cap. t. r. Aurel Popovici
Reporter de războiu S. M. P.

GHICITORI

DESLEGARILE LA GHICITORILE PUBLICATE IN NUMARUL PRECEDENT

415) Moşu; 416) Tatăl, mama, băiatul şi fetele; 417) Bunicul; 418) Scara la Dumnezeu, pod pe mare şi G...ul măduvă n'are. 419) Briciul; 420) Râma; 421) Cântarul; 422) Cercelul; 423) Lanţul; 424) Coliba cu cofele; 425) Cârligul; 426) Chiotul; 427) Cununia; 428) Gândul; 429) Gura cu dinţii; 430) Cisma; 431) Oile fac un caş; 432) Minciuna; 433) Trecerea evreilor prin Marea Roşie; 434) Tronul; 435) Pelanţa; 436) Scânteia; 437) Oala;

438 Cocoş potcovit,
De oaste gătit.

*

439 Ciocârlan moţat,
Cântă noaptea 'n sat.

440 Restou rece,
Marea trece.

*

441 Am o vacă bălăioară,
O mulg cu scara
Şi o împărţesc cu ţara.

*

442 Am o vacă bălae,
Umblă noaptea prin noroae.

443 Bulgăraş de aur,
Pe piele de taur.

*

444 Am o fată sdrenţăroasă,
Şade cu Vodă la masă.

*

445 De aici până la munte,
Tot zale mărunte.

446 Sus tună, jos răsună
Cetele s'adună.

*

447 Eu pe ori-cine
Îl întâmpin când vine,
Şi îl petrec iară,
Când es afară.

448 Am doisprezece fraţi
În pat culcaţi
Şi nici unul la margine.

*

449 Am o vacă mare
Cu fătu în spinare.

*

450 Săcătă vai de ea,
Şade într'un vârf de nuia.

*

451 Servet vărgat peste mare
aruncat.

*

452 Mă dusei în pădure,
Şi tăiai un retevei
Nici de-o palmă
Nici de un pumn
Şi făcui un lucru bun.

*

453 Putineiu de aur
Limbă de balaur.

*

454 Curelușă unsă,
Pe sub pământ ascunsă.

*

455 Băgaiu mâna prin părete
Şi apucai pe Ivan de plete.

*

456 Ce e mic mititel,
Face gardul bunicel.

*

457 Trupul capul mi-e tot una,
P'un picior stau totdeauna
Cămăşi am nenumărate,
Şi le port toate îmbrăcate.

*

458 Mă suii pe scară
Cheile îmi picară.
Luna le văzu,
Soarele le pierdu.

*

459 M'a trimes doamna de sus
La cea de jos
Să-i le [illegible] fără rost.

*

460 M'a trimes doamna de sus
La cea de jos
Să îmi dea apă şi vin
Tot într'un pahar.

*

461 Am un bou roşu
Unde se culcă şi nu mai
creşte iarbă.

*

462 Tărtăcuţă neagră
Peste câmp aleargă.

*

463 Ce [illegible] pe apă?

STATUL NAŢIONAL AL MUNCII

Suntem în pragul prăbuşirii totale a forţelor militare sovietice, fapt care ne bucură şi adevereşte zicala că viitorul vine din Apus, nu din sălbaticul Răsărit. Participăm la un moment crucial al istoriei. De mai bine de un secol, Rusia a dominat, sub diferite forme, atenţia europeană, tinzând până la imperialismul despotic al lumii. Odată cu prăbuşirea forţei sovietice se nimiceşte şi concepţiile ruseşti de fericirea omenirii. Pornite din marxismul economic, trecute prin curiosul suflet asiatic cât şi prin interesele sentimentalismului internaţional, revoluţia socială sovietică n'a făcut altceva decât să compromită o ideie care, în fond, rămâne un ideal al omenirii: ridicarea celor de jos la o nouă viaţă economică, socială şi culturală.

De îndelungată vreme toate ideologiile sociale reflectează asupra aceleiaş probleme, diferenţa stând în metodă, uneori din cauza elementelor străine — semite — care s'au amestecat pretutindeni. Problema cea mare a epocei noastre cuprinde ridicarea celor de jos. În niciun stat nu pot fi prăpăstii de neînlăturat între clasele conducătoare şi imensa populaţie de jos. Ce se cere mai întâi pentru orice cetăţean este: asigurarea condiţiilor de existenţă.

În toate trebue o schimbare, care să se simtă atât în clasele de sus cât şi în cele de jos. Clasele de sus se cade să nu uite niciodată că ele nu pot trăi într'un turn de fildeş şi că, dacă au ajuns acolo unde sunt, au datorii mari faţă de cei care, într'un fel sau altul, le-au ajutat să urce şi să stea pe culmi.

Ideile noi, prin care se asigură condiţiile de existenţă — atât în domeniul material cât şi în cel moral —, trebue să cuprindă întreg domeniul vieţii sufleteşti al tuturor categoriilor de indivizi din Stat. Clasele de jos sunt în continuă creştere de putere. Ele însă au datoria să merite această înaintare, printr'o uriaşă sporire a puterilor lor sociale. Egalarea cât şi pătrunderea conştiinţei de sine, această renaştere morală a omenirii, în spirit creştin, nu poate veni prin revoluţie, ci printr'o îndelungată educaţie populară. Revoluţia, înainte de a crea, distruge; nimeni nu poate asigura unde se vor opri distrugerile şi cum vor ieşi apoi creaţiile. Revoluţia nu porneşte niciodată dintr'o minte cumpătată, ci din desechilibrul produs de desnădejde. Dante spunea că nu suferinţa provoacă rău, ci dacă adăugăm la suferinţă şi desnădejdea.

Masele sunt obişnuite să asculte, fiindcă ele încă nu au spiritul autodeterminării. Lăsate libere, ele se pierd, cad în haos, produc revoluţia. Totuşi, ele trebue să ajungă printr'o largă prefacere materială şi intelectuală la forţa conducerii. Lăsate în voia soartei, când încă nu s'au pătruns de aceste transformări, ele vor trece dela suferinţă la desnădejde. Tot astfel, dacă cei de sus lasă masele în imposibilitatea de a-şi procura asigurarea condiţiilor de existenţă, masele vor adăuga la suferinţa în care trăiesc şi elementul desnădejdei, ajungând astfel la toate acele elemente care produc cu siguranţă revoluţia.

Vechii socialişti credeau în revoluţie şi în imposibilitatea Statului de a sprijini masele care, singure se vor putea salva. Vechii socialişti rupeau punţile de unire dintre mase şi Stat.

În ce ne priveşte, ca Români, trăind în relaţiile permanente şi imediate ale mediului românesc, credem că totul, adică salvarea naţională şi socială, poate şi trebue să vină numai dela Stat. Desigur, Statului nu i se poate cere totul, dar lui îi stă în putinţă să organizeze clasele sociale, în cadrul şi limitele categoriilor de muncă. Măsurile lui trebue să fie de aşa natură, încât ele să aibă imediate consecinţe în pătura de jos. Prin aceasta se aşează: munca, liniştea, dreptatea.

Ne trebue un Stat cu grije pentru cei mulţi, un Stat al muncii prin care orice om să ajungă la dreptul de existenţă. Fără aceasta, nici individul nici Statul nu pot exista.

În jurul lui trebue să se strângă toate forţele conştiente, atât cele culturale cât şi cele capitaliste. Fiindcă, în viitor, capitalismul va însemna, înainte de toate, muncă.

Cândva, un conducător de Stat promova următoarea chemare, singura viabilă şi pentru vremurile noastre, singura prin care putem crea Statul naţional al muncii:

„Veniţi cu toţii, oricărui partid aţi aparţinea fiindcă eu nu am nici iubire nici ură faţă de partide, ci am iubire pentru orice om de ispravă şi o ură nepotolită împotriva acelora care îşi bat joc de liniştea şi averea ţării".

Dincolo de fostele partide, dincolo de forţele masonice, de forţele de stânga sau de dreapta, suntem cu toţii meniţi să creăm un nou Stat naţional, un singur Stat naţional al muncii, spre binele tuturor Românilor.

Barbu Theodorescu

DESPRE LUCRURI ŞTIUTE ŞI NEŞTIUTE

Cartofii ca medicament

Cartoful, care după cum se ştie a fost introdus în Europa în secolul al 18-lea, constitue astăzi o hrană populară indispensabilă. Pe de altă parte este ştiut că i se mai dă şi o întrebuinţare medicală, aplicând prişniţe de cartofi fierbinţi, ei având calitatea de a menţine căldura, în cazurile de inflamarea pielii şi a ţesuturilor de dedesubt. Cartoful nu prezintă o importanţă atât de mare numai din cauza conţinutului său bogat, căci din el emană indispensabilii hidraţi de cărbune şi amidonul, tot atât de important fiind şi bogăţia sa în vitamine. Pe lângă acestea cartofii mai furnizează şi un însemnat albuş vegetal şi esenţiale săruri minerale. Până în prezent însă nu s'a ţinut cont şi nu s'a apreciat una dintre cele mai însemnate materii componente de origină ale cartofului, reprezentând o cotă moştenită din familia lui, din care se trage, anume familia plantelor solanee, caracterizată prin conţinutul lor de substanţă chimică numită Solanin. Datorită acestui fapt, cartoful prezintă astăzi o nouă importanţă pentru ştiinţa medicală. Familiei plantelor solanee aparţin între altele zârna, mătrăguna, măselariţa, etc. şi din aceste plante se extrage o substanţă înrudită cu solanin-ul, anume atropina, datorită căreia cartoful intră în şirul medicamentelor dintre cari substanţa atropin şi belladona prezintă o însemnătate deosebită. În timp ce aceste droguri luate în doze mari prezintă un mare pericol de otrăvire, ele constitue totuşi o adevărată binecuvântare pentru omenire atunci când sunt luate în cantităţi moderate după indicaţiunile prescrise de medic. [illegible] o prezintă atropina şi belladona în acţiunile medicale antispasmodice. Astfel durerile spasmodice [illegible] de [illegible] stomacale [illegible] s'a reuşit să fie combătute [illegible] cu ajutorul acestor [illegible]. Cunoscând efectul solaninei s'a ajuns la ideea exploatării cartofilor în această direcţie. Astfel medicul german dr. Mageri [illegible] experienţele din acest domeniu în revista „Deutsche medizinische Wochenschrift". El experimentează cartoful în sensul următor, dând pacienţilor săi bolnavi de stomac ce sufereau de dureri convulsive rezultate din inflamarea mucoasei stomacale, să bea zeamă de cartofi cruzi. Secretul eficacităţii rezultatului constă în utilizarea cartofilor cruzi şi în acest fel se poate conserva substanţa solanin, care împreună cu ceilalţi factori medicinali ai cartofului, înainte de toate vitaminele şi sărurile minerale, acţionează foarte avantajos în procesul de inflamaţie şi imediat ce durerile convulsive au fost neutralizate, stomacul îşi reia cu încetul funcţiunile sale normale. Şi într'adevăr după cum ne-o dovedeşte dr. Mageri prin experienţele şi cercetările sale, în decursul unui timp de peste 2 ani, distribuirea zilnică a unei cantităţi de ¼ până la ½ litru de zeamă de cartofi, a dus peste câtva timp la vindecarea complectă a bolnavilor de stomac.

Unde se află puterea

Puterea unei naţii se află în tradiţie, adică stânca pe care n'au putut-o spăla valurile. Este rezultatul cel mai înalt şi mai preţios al unui lung şir de lupte, de încercări, de dureri omeneşti. Să mulţumim că am fost cruţaţi de ele, că alţii au sângerat unde noi ne puteam feri, dar să ne ferim. E cu neputinţă să mai greşim unde nu trebuie pe rând atâţia din înaintaşii noştri, în ţărâna noastră trebue să ne înfundăm rădăcinile, pentru a stoarce toată vlaga ei, pentru noi şi a stăpâni apoi liberi văzduhul patriei noastre. Puterea noastră nu ne-o putem lua numai dela cei de astăzi. Tot trecutul nostru e încă averea noastră şi tot mai a noastră şi, oricând, el se poate preface într'o mare putere activă. Morţii nu sunt morţi decât pentru cei care-i uită şi mormintele se deschid, când ştie cineva rostul cuvintelor de formare, pentru a ne da iarăşi pe viteji şi înţelepţii vremurilor.

Iubirea pentru trecut înseamnă [illegible], biruinţă, fericirea neamului nostru. Viaţa actuală e cât se poate de înfăţişată în trecut. Prin el se [illegible]. Dar această iubire de trecut nu înseamnă întoarcere la trecut ci pietate faţă de trecut, învierea elementelor bune din el. Trecutul fiindcă prezintă o valoare morală şi fiindcă e o creaţie a neamului nostru, iată de ce nu-l putem uita. Dar desvoltarea Statului nu se face privind numai trecutul. Iubim trecutul dar trebue să-l punem în legătură cu prezentul şi viitorul nostru. Învăţămintele pe care ni le dă trecutul şi pe care le acomodăm prezentului, le vom întări cu învăţămintele căpătate în cultura modernă a tuturor neamurilor. Comparând viaţa unui popor cu un arbore, trecutul este pământul în care arborele şi-a înfipt adânc rădăcinile şi din care îşi scoate toată puterea sa, toată viaţa sa, în timp ce frunzele trăind la lumina zilei prind lacome cultura modernă a tuturor. Viaţa noastră de astăzi nu ne-o putem desvolta decât pe o perfectă armonie între tradiţie şi cultura modernă. Una pe alta se complectează, nici una nu poate trăi fără concursul celeilalte. Trecutul este izvorul energiei noastre, iar cultura modernă a celorlalte popoare ne dă mijlocul de modelare.

Materia

Lumina, culorile, dimensiile, sunetele, zgomotele, parfumurile, gustul, calităţile aparente ale corpurilor, etc. nu sunt decât nişte forme. Aceste forme vor pătrunde în cugetare prin nas şi prin gură, înfăţişându-ne numai aparenţele iar nu însăşi esenţa lucrurilor. Spiritul omenesc nu poate prinde realitatea şi, prin urmare, universul e pentru el un ce neînţeles.

Nici materia nu e aceia ce credeţi. Nu există nimic absolut solid. Şi corpul unui om, ca şi o bucată de fier sau de granit, sunt tot aşa de puţin solide ca şi aerul. Toate sunt formate de atomi, cari nu se ating şi cari sunt veşnic în mişcare. Pământul, atom al Cerului, aleargă în spaţiu cu o repeziciune de 643.000 de leghe pe zi în raport cu dimensiunile sale însă, fiecare atom din corpul unui om aleargă cu o repeziciune şi mai mare. Dacă privirile unei fiinţe pământeşti ar fi desăvârşite, când s'ar uita la o piatră, n'ar [illegible], pentrucă ar străbate prin

SOCOTELI DE PETRECERE

RASPUNSUL SOCOTELILOR DIN NUMĂRUL PRECEDENT

8. O pungă trebue tăiată

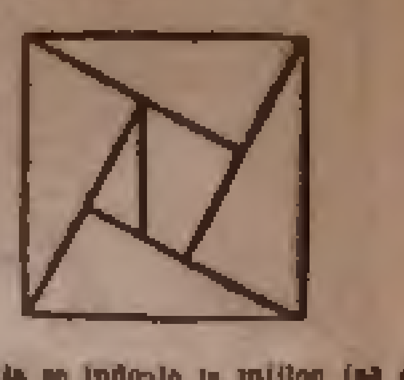

9. Foaia se îndoaie la mijloc (a) se îndoaie colţurile astfel ca tăietura să dea colţuri (b) se desface în semicerc (c) şi se taie [illegible] (d).

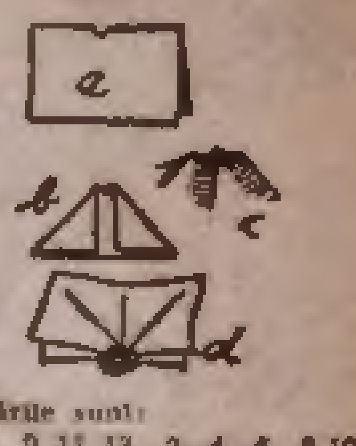

10. Mutările sunt:

1	3	5	7	9	11	13	2	4	6	8	10	12
1	4	7	10	13	3	6	9	12	2	5	8	11
1	5	9	13	4	8	12	3	7	11	2	6	10
1	6	11	3	8	13	5	10	2	7	12	4	9
1	7	13	6	12	5	11	4	10	3	9	2	8

11. PROBLEMA IN H

Moş Glumici ne-a desenat litera H aşa cum arată modelul. A pus în axul literei două puncte şi acuma vrea ca să tăiem litera în patru bucăţi, cari să fie toate egale şi mai vrea ca liniile despărţitoare să treacă prin cele două puncte.

De putut, se poate.

Copiaţi figura şi încercaţi.

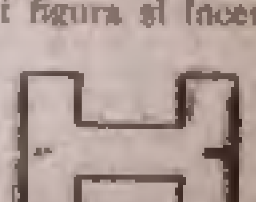

*

12. CULTURA CIUPERCILOR

Moş Glumici are în pivniţă o ladă cu nisip în care au răsărit 5 ciuperci. Îi spune lui Bullică: „Trage cu degetul o linie printre ele, astfel ca fiecare ciupercă să fie singură într'o despărţitură, iar una din ele să fie prinsă într'o linie în chip de lat.

*

13. GÂNDACUL

Pe-o placă rotundă a unei sobe de teracotă, aşa cum o vedem în figură, stă un gândac. Moş Glumici îl vede şi spune: — „Ce drum trebue să urmeze gândacul pentru ca, făcând numai 5 întoarceri, la distanţe egale, să-şi taie de două ori fiecare drum şi să se întoarcă de unde a pornit".

Încercaţi cu creionul pe o bucată de hârtie.

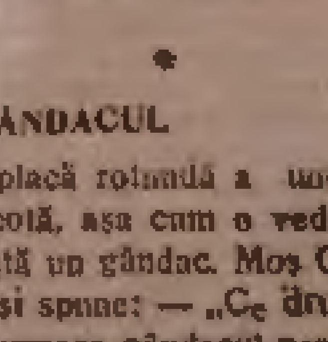

MOȚII LUI AVRAM IANCU ÎN CAUCAZ

O nouă victorie a Vânătorilor de Munte

Încă din vară Moții au plecat de acasă, însă în loc de coase și ciubere, căluseii lor cuminți, poartă mitraliere în spinare și se îndreaptă spre inima Munților Caucaz. Urmașii cetelor lui Horia și ai tunarilor lui Avram Iancu, pleacă la luptă împotriva hoardelor Rusiei comuniste.

În timp ce trenul-i duce spre destinație, ei cântă ca acasă: „Lung e drumul.....". Dogoarea căldurilor și orizontul ce fuge mereu, fără să urce spre un munte, fie și cât de mic, usucă sufletul din Moți. Ochii ard în orbite închise de atâta soare, setea usucă gâturile și apa rece de izvor lipsește. Caută mereu în zare, după împărtășia de răcoare a umbrei. Printre vagoane și căruțele cu coviltir de pe platformele deschise, îi roade nostalgia codrilor după care tânjesc. Pentru ei Rusia este o imensă pustie, unde nu vezi un picior de munte.

Ajunși în Crimeea, după Djancoi au început să zărească munții. Nu le mai pasă de mitralii și bombardamentele aviației. Când văzură deaproape, că sunt mici și cu coamele pleșuve, voia bună li s'a micșorat. Au căutat apă de izvor; nu s'a găsit și a trebuit să bea tot apă de fântână. Aceasta era sălcie și cu prea multă sare amară. În mare taină, la Eitai, au săpat un izvor, însă apa a fost tot proastă. Deaceea, când a venit ordinul de plecare, au părăsit bucuroși Crimeea. S'au îmbarcat la Kertsch și au debarcat în Taman. Apoi pe jos, printre dealuri cu vii și pomi fructiferi, ajung în seara zilei de 18 Septembrie la poalele pădurilor de unde vor începe cucerirea munților.

Întâlnirea cu „pizmașul"

A doua zi, în zorii unei dimineți de toamnă, patrulele de Vânători de Munte ale Batalionului de Moți

țâșnesc din ascunzișuri și se afundă în desișul pădurei. Se mișcă ca acasă pe Sușită. „Hi la deal, și hi la vale", — oameni și cai urcă fără nici o greutate pante abrupte de-ți vine a crede că se urcă pe perete. Grupele înaintează umbre invizibile din copac în copac, un vreasc nu trosnește sub picioare și culoarea uniformelor se pierde printre frunze.

În fond, simți cum ard de nerăbdare să se întâlnească cu „pizmașul" așa au botezat ei mai biblic inamicul. Întreg batalionul este un mare arici, ce înaintează precedat de vigilența antenelor invizibile, care sunt grupele. Una, ce înaintează pe direcție, iscodește un lăstăriș. După ce-l înconjoară își reia înaintarea pe un costiș în jos. Un curent de aer ce adie lin dinspre vale, aduce frânturi de vorbe. Ușurel cu gândul, Moții se apropie puțin în semicerc. La cuprins o stare de acerime a tuturor simțurilor, pe care o au numai vânătorii când urmăresc vânatul. Aud din ce în ce mai bine. Apoi văd. Sunt trei soldați ruși cu o pușcă mitralieră. Fără nici un sgomot, îi prind parcă ar lucra cu talent. S'ar uita la ei, i-ar mai examina, — sunt cei dintâi ruși pe care îi văd, — însă trebue trimiși imediat la Batalion pentru a fi interogați. Poate dau vre-o informație importantă.

Compania de cercetare sondând mereu terenul, se lasă mai în jos prin pădurea bătrână. O altă grupă anunță că rușii sunt adunați într'un luminiș și iau masa. Să tot fie o companie. Bătăile inimilor se întețesc și degetele arătătoare se împing mai nervos dealungul trăgaciului. Plini de curajul și emoția primului atac, năvălesc asupra rușilor. Puștile mitraliere care trag din mers, fac minuni, iar grenada se dovedește cea mai bună armă în pădure. Luminișul se acoperă cu leșurile rusești.

Gamelele rămase fără stăpân, aburesc stingher în răcoarea dimineții. Prin fund de văi, răsună încă ultimul ecou de împușcături. Praful de pușcă și mirosul bătăliei i-a făcut pe Moți să-și dea seama că sunt în războiu. Dar nu-i timp de pierdut. Inamicul nu trebue să aibă răgaz de a organiza un contra atac. Trec repede prin albia secată a unei văi și urcă din nou.

Cei dintâi...

Vre-o doi, trei au fost ușor sgâriați. După pansare și-au reluat locul în frontul care urcă mereu. Gloanțele au alungat din frunzișul toamnei pe șăgalnicul Pan, lăsând în urmă o atmosferă îndârjită. Rușii nu vor să cedeze terenul cu una cu două. Mai ales că este vorba de acest munte înalt Bergschisse, care domină toate crestele peste zeci de kilometri până spre Tuapse.

Cercetarea ocupă cel mai înaintat mamelon din botul muntelui. Pe vârf pentru apărarea flancului și a spatelui se instalează o altă companie. Iar în dreapta muntelui pe cota 220, este încă o companie.

Focul inamicului a început să se întețească în fața tuturor companiilor. Brandt-urile bat ca picurii de foc dintr'o ploaie drăcească de pe alt tărâm. Proectilele azvârlite de „Katiușa", vuesc sinistre în ecoul multiplu al văilor. Ai noștri răspund peste tot. Urechea neofiților s'a împrietenit de acum cu toate aceste melodii, demne de un Wagner.

Mânați de politruci și comisari, rușii încep să apară. Vin valuri, valuri și îngroașe monumentele de cadavre ce se înalță în fața pozițiilor românești. Aici în pădurea deasă nu-i vezi dela șase de metri. Trebue lăsați să se apropie până la zece douăzeci de pași, altfel, fiecare copac sau cută de teren devine o citadelă de neinvins. Lupta continuă neiertătoare și crudă. Deodată, comandantul companiei ce apără flancul și spatele, este lovit de schijele unui Brandt. În fața recunoașterii, rușii vin din jos din valea Abinului, în masă, cu intenția de a încercui și a ataca la baionetă. S'au apropiat prea mult. Tânărul Sublt. Paul Olteanu nu poate răbda acest lucru. Sare din adăpost și în fruntea plutonului îi respinge la baionetă. Îi urmărește și îi sfarmă.

Serg. T. R. Frâncu Anatol se trage pe burtă spre Rușii care atacă în cota 220. Este rănit, dar nu se lasă și trage mereu. Lupta continuă cu încredere și elan, ceas cu ceas, zi de zi, noapte cu noapte.

„Pentru Dumnezeu, trageți!"

Într'o dimineață întunecată și dușmănoasă ce se ridică peste Bergschisse și Valea Azimului, compania care supraveghează flancul stâng și spatele batalionului de Moți, așteaptă cu atenție încordată.

Sublt. Octavian Vădoț cu casca sfârtecată de schije, cu hainele ciuruite de gloanțe, însă voinic, stă în mijlocul companiei și — de trei zile și trei nopți — respinge contraatac după contraatac. Chiar acum, posturile înaintate au anunțat din nou venirea rușilor. Deodată o coloană vine urlând: „Ura! Ura!... se repede spre poziția stabilită a Moților. Ai noștri deschid un foc ucigător însă se opresc imediat. În fruntea acestei coloane inamice care atacă, au recunoscut un rând de prizonieri români, cu mâinile legate la spate și împinși de baionete... sunt vânători... sunt frați!

O clipă de tăcere critică. Sufletul Moților se rupe în frământarea unei crunte încercări. Un moment de șovăială... Se pare că așteaptă lupta corp la corp.

Dar numai o clipă, — și din rândul fraților prizonieri, răsună clar în tăcerea de mormânt a pădurii, un strigăt irezistibil, un strigăt de implorare... „pentru Dumnezeu trageți!". Și urgia de foc și fier se deslănțuie peste tot. Urletele înfiorătoare și horcăitul morții spintecă văzduhul. Moții aruncă cu grenade din poziție, ca de pe înălțimile unui amfiteatru. Mitralierele și Brandt-urile lor au retezat copacii pădurii, de ai impresia că pe aici a trecut un nor uriaș de lăcuste tăietoare de lemne. Pe distanțe de sute de metri a dispărut și frunza.

Într'un târziu noaptea se liniști. În urechea Moților răsună mereu implorarea caldă de supremă jertfă... „pentru Dumnezeu...!".

Dimineața i-a găsit mai triști. Întâmplarea a săpat pe fața lor cutele unei hotărîri nestrămutate.

Aceștia sunt Moții, bolovănoși și stâncoși ca șisturile cristaline din munții lor de-acasă. Dârzenia lor milenară îi duce înainte, ca pe vremea când fecioriie din crește și tulnice la vestea chemarea la luptă în Munții Apuseni. Așa au început-o și așa o vor continua până la sfârșit.

Slt. rez. Mihalca A. Vasile
Reporter de războiu

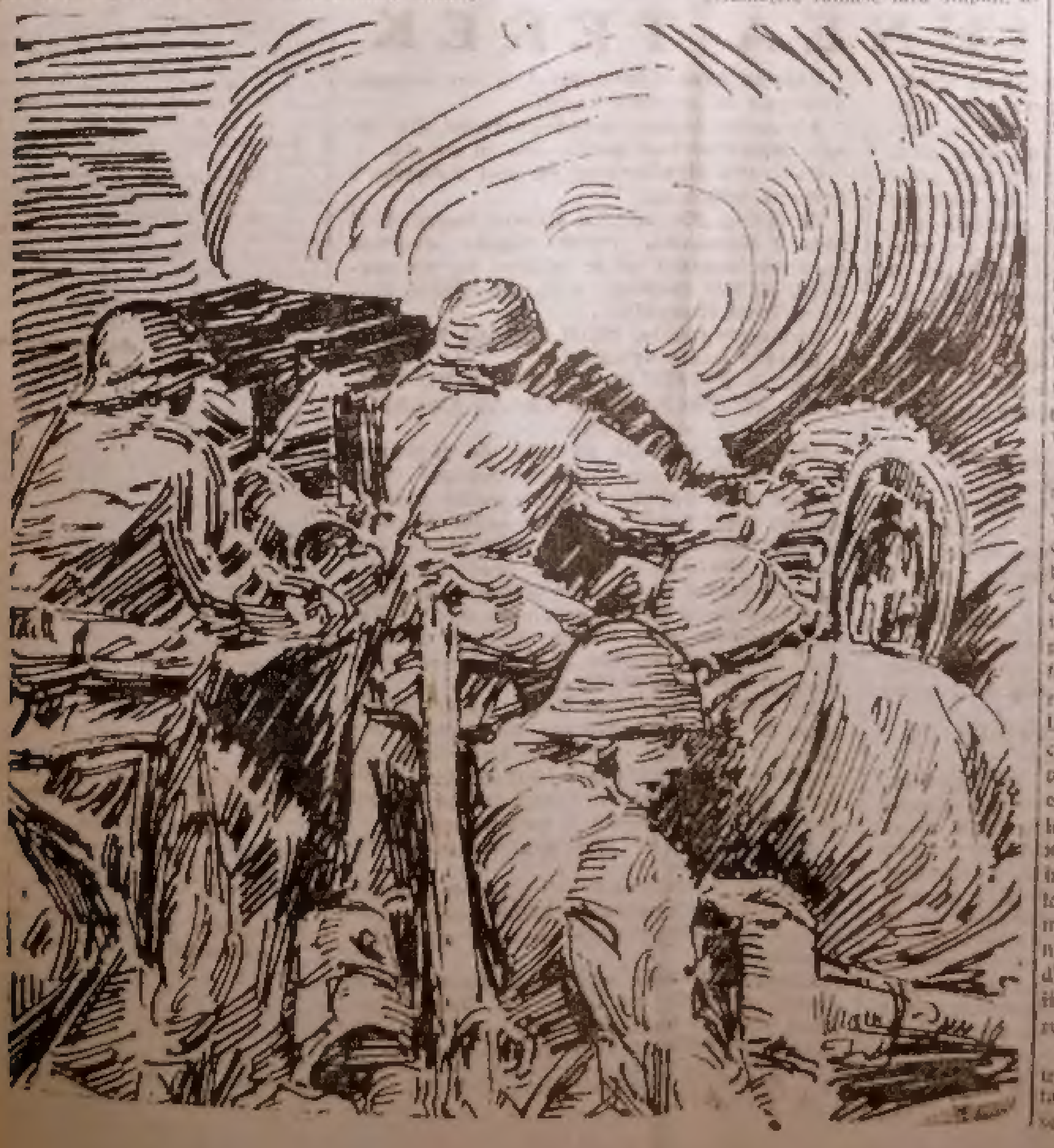

ULTIMELE ȘTIRI

BOLȘEVICII N'AU PUTUT STRANGE RECOLTA

Postul de radio din Moscova semnalează un articol de fond al ziarului „Pravda", în care se insistă asupra necesității de a se mobiliza toate forțele colhozurilor pentru a se sprijini frontul.

Ziarul relevă că în anul 1942 organizațiile locale ale partidului, în unele regiuni ale Sovietelor, nu au dat dovadă de energia necesară în lupta pentru intensificarea producției de cereale.

In regiunile Cioljabinsk și Malaton nu s'a strâns până acum recolta și nici nu s'a treerat grâul.

„Pravda" amintește autorităților competente că recolta din regiunile amintite va fi pierdută, dacă nu procedează cu energie pentru strângerea ei.

Datoria plugarilor

Ministerul agriculturii comunică:

Vremea-i bună pentru lucrările pământului. Cunoscându-și datoria sfântă pe care o au, plugarii merg înainte cu semănăturile de toamnă. Merg cu toată hotărârea și vrednicia ca să nu scape această vreme atât de prielnică. Astăzi, bogăția nu o face aurul și argintul, ci bobul grâului, a orzului, a secarei, din care se scoate pâinea dătătoare de putere și de biruință. Și aceste boabe prețioase ni le dă din belșul pământul, dacă plugarii își fac datoria față de dânsul.

Succesele literaturii române în Germania

Cu ocazia congresului scriitorilor europeni dela Weimar, s'au făcut câteva constatări extrem de îmbucurătoare pentru literatura română. Succesele ultimelor romane românești traduse în limba germană au fost atât de categorice, încât marii editori afirmă că literatura sucdeză, care prin noutatea subiectelor și vigurozitatea cu care au fost tratate a reușit să cucerească pe intelectualii germani, fără drum azi scriitorilor români. Volumul d-lui Rebreanu „Ion" a fost scos în două ediții de câte 15.000 exemplare, toate epuizate.

Papa binecuvântează victimele atacului terorist englez

Cardinalul arhiepiscop Schuster al orașului Milano a comunicat printr'o telegramă Papei, pagubele cauzate de atacul terorist britanic. Papa Pius XII a răspuns prin cardinalul secretar de stat Maglione că acordă binecuvântarea apostolică tuturor victimelor aviației britanice.

Scriitorii evrei la poprire

Ministerul Propagandei face cunoscut că este cu desăvârșire interzis în toată țara vânzarea operelor scriitorilor evrei.

Bibliotecile școlare și cele publice de orice categorie precum și bibliotecile diferselor instituții de stat și particulare vor înlătura aceste lucrări, definitiv.

Noui vase anglo-americane scufundate

După cum anunță înaltul comandament al forțelor armate germane, în ultimele 24 de ore au fost scufundate 18 vase inamice.

Printre ele se află 17 vase de comerț, dintre cari 16 au fost scufundate pe coasta canadiană, iar unul pe coasta de vest a Africei.

Un vas de transport a fost scufundat în Oceanul Indian.

Turcia își păstrează neutralitatea

D. Inönü, președintele consiliului turc, în ultima sa cuvântare, a declarat din nou, răspicat, că Turcia are intenția, în interesul securității sale naționale, să mențină politica sa de neutralitate.

De multă vreme nu s'a mai auzit din sursă atât de autorizată cuvinte atât de severe împotriva profitorilor de război și a hienelor economice.

De ce bombardează englezii Italia

Ziarul „Popolo di Roma", comentând satisfacția exprimată de ziarul „Daily Telegraph", pentru bombardarea de către aviația britanică a orașelor italiene, relevă că pe neașteptate guvernul britanic încearcă să compenseze ajutoarele insuficiente date până acum Rusiei Sovietice și să scape de obligația de a crea un al doilea front, concentrând sforțările sale militare împotriva Italiei.

Italienii sunt mândri că li se face această onoare. Faptele vor desminți iluzia britanică, anume că Italia reprezintă punctul slab al Axei.

Locotenentul Rall decorat cu frunza de stejar la Crucea de Cavaler

Fuehrerul a decernat locotenentului de aviație Guenther Rall frunza de stejar la Crucea de cavaler al Ordinului Crucea de Fier, ca celui de al 134-lea soldat din armata germană.

Locotenentul Rall se află la 100-a victorie aeriană.

Președintele Americei cere noui puteri

După cum anunță din Washington, serviciul de informațiuni britanic, d. Roosevelt a cerut Luni Congresului să voteze o lege prin care este autorizat să suprime pe timpul cât va dura războiul, toate barierele comerciale, taxele asupra exportului, vămile și alte instituțiuni cari ar stânjeni în orice mod circulația materialelor de război, livrările, proprietatea și informațiunile între Statele Unite și celelalte națiuni aliate.

Uragan groaznic în India

Serviciul britanic de informații anunță din Calcuta că în ținuturile Midnapur și Paganas peste 11.000 de oameni au fost omorîți de un uragan.

Uraganul a bântuit, în ziua de 16 Octombrie, mai multe regiuni din Bengal.

Deabia azi s'a anunțat această înspăimântătoare catastrofă.

Ciclonul a luat naștere în partea de sud a Bengalului, de unde apoi s'a îndreptat spre interiorul țării.

Englezii răspund cinic protestului elvețian

Cu prilejul protestului elvețian contra sborurilor efectuate de avioanele engleze deasupra teritoriului Elveției agenția Reuter declară că „Elveția a protestat în mai multe rânduri, pe când ea „credea" că în cursul atacurilor asupra nordului Italiei avioanele britanice au sburat peste teritoriul elvețian. In acea vreme guvernul britanic a răspuns că piloții englezi au primit ordin să evite orice incursiune deasupra teritoriului Elveției, dar că uneori din cauza condițiunilor atmosferice și din „alte împrejurări", piloții nu putut fi siliți să se îndepărteze dela ruta fixată".

Pierderile înfricoșetoare ale bolșevicilor

Operațiunea de curățire a părții de nord din orașul Stalingrad continuă cu vigoare ducând repede la desăvârșirea victoriei germane în acest disputat sector. S'a constatat cu această ocazie că pierderile sovietice au atins aici proporții de neînchipuit. Vigoarea atacurilor germane a zădărnicit aceste atacuri sdrobind pe cei meniți să le deslănțue.

Noemvrie
1942
5
11
Ort. Sf. Martiri Galaction și Epistinia († 150).
Cat. Sfântul Emeric.
Prot. Emeric.

„Numai cunoscându-ți drepturile istorice, îți poți împlânta voința de Neam în Istorie"

(Mareșal Antonescu)

Joi 5 Noemvrie

Arabii dau foc...

Din Bagdad se anunță că arabii au dat foc unei rafinării de petrol aparținând englezilor, care se află situată la 35 km. de Mossul.

Pagubele de până acum sunt evaluate la peste 8.000.000 lire sterline. Incendiul nu a fost încă stins.

Anglia lipsită de alimente

Problema aprovizionării insulelor britanice începe să se pună tot mai acut pentru guvern care cere marinei eforturi supra-omenești. Lipsa de tonaj tot mai accentuată și ritmul îngrozitor al scufundărilor provocate de submarinele germane face ca această grea problemă să ajungă la un moment dat în imposibilitatea de a mai fi rezolvată.

Luptele din Madagascar continuă cu îndârjire

Subsecretariatul de stat al coloniilor franceze anunță că orașul Flanarantsoa, din Madagascar, a fost ocupat de trupele engleze după lupte crâncene, care au ținut mai multe zile.

Ocuparea orașului s'a făcut după ce trupele franceze au reușit să evacueze importante depozite de materiale de război.

Lupta continuă în împrejurimile orașului.

Repatrierea germanilor din Croația

60.000 de persoane de origină etnică germană care locuesc din Bosnia și Herțegovina vor fi repatriate. Primele trei convoaie au și plecat Miercuri, 28 Octombrie dela Sarajevo.

Barbariile bolșevicilor

Din izvor militar se anunță că în ultimul timp a putut fi capturată o bandă de bolșevici care lucra în regiunea Kaluga (sectorul central) având misiunea de a provoca turburări în spatele frontului și de a săvârși acte de sabotaj.

Asupra membrilor acestei bande au fost găsite cantități importante de arsenic ca și la bandele din Crimeea.

Arsenicul era ascuns în cutii de chibrituri cu fundul dublu. Bolșevicii au mărturisit că au ordin să pună otrava în mâncarea germanilor, făcând-o să pătrundă prin mijlocirea populației ruse în bucătăriile de campanie ale formațiunilor militare, spitalelor, caselor de odihnă, etc. Ei au adăugat că din cauza atitudinii negative a populației sovietice, nu și-au putut îndeplini misiunea.

Gandhi cere de urgență independența Indiei

Serviciul britanic de informații anunță că Ghandi a adresat Statelor Unite un mesaj în care declară că America în calitate de aliată a Angliei, este răspunzătoare de tot ce fac britanicii în Indii. Ghandi cere ca să se recunoască de urgență independența Indiilor.

Pustiu și teroare în Rusia

Un ziarist american publică o dare de seamă asupra stărilor de fapt din Rusia bolșevicilor. Pe străzile orașului Baku, de pildă, ziaristul a văzut numai oameni istoviți, toți civili, care au aspectul unor adevărate fantome.

Populația este compusă din bătrâni, femei sau copii. Peste tot o impresie de pustiu, închee autorul impresiilor.

Chemarea sub drapel a tinerilor americani de 18 și 19 ani

Senatul american a votat proectul de lege relativ la chemarea sub drapel a tinerilor cari au împlinit vârsta de 18 și 19 ani.

Repetate cutremure de pământ în Turcia

O serie de cutremure de pământ mai mult sau mai puțin puternice au fost înregistrate în ziua de 27 crt. în Turcia. Din știrile primite rezultă însă că nu s'au produs pagube.

SITUAȚIA PE TOATE FRONTURILE

NOUI SUCCESE INREGISTRATE DE TRUPELE GERMANE ȘI ROMÂNE

IN REGIUNEA TEREK

Trupele germane și române și-au continuat și ieri operațiunile ofensive, în regiunea occidentală a Terekului, atât în sectorul dela nord-vest cât și în sectorul sud est. In sectorul dela nord vest au fost ocupate mai multe localități, iar în sectorul de sud est au fost străpunse pozițiile puternic fortificate situate la răsărit de orașul Alagir, cu toată rezistența îndârjită a inamicului. Aviația a dat atacuri puternice contra pozițiilor inamice, provocându-le grele pierderi, printre acestea fiind și un tren blindat. In stepa Calmucilor, un contraatac al trupelor germane a aruncat îndărăt trupe de cavalerie pricinuindu-le pierderi considerabile.

La Stalingrad, atacul german a dus și Luni la alte succese locale. Mai multe blocuri de case construite de bolșevici în formă de puncte de sprijin au fost cucerite prin lupte grele de stradă. Instalațiile industriale fortificate din partea de nord a orașului au fost bombardate de avioanele în picaj. Alte escadre au atacat baterii bolșevice pe malul de est al Volgei...

Trupele române au respins pe Don mari încercări ale unor forțe bolșevice de a trece fluviul.

BATALIA DIN EGIPT CONTINUA CU INVERȘUNARE

Batalia din Egipt continuă cu inverșunare mereu crescândă. Puternica presiune exercitată de către importante forțe blindate a fost în mod eficace oprită de trupele Axei, care au contraatacat apoi, provocând inamicului grele pierderi, mai ales în mijloace cuirasate, dintre care mai mult de 90 au fost distruse. Armata a opta britanică a pierdut până acum jumătate din tancurile ei. Un efect extraordinar a avut intervenția avioanelor „Stuka", care au distrus o mare parte din tankurile de rezervă ale englezilor.

Aviația Axei a înregistrat și ieri succese, doborînd 16 avioane inamice.

Atacurile asupra aerodromurilor din insula Malta au fost continuate cu succes.

Deasupra Mediteranei au fost doborîte 5 avioane britanice.

In Marea Mânecii, în timpul nopții de 1 spre 2 Noembrie, vedete rapide engleze, care au încercat să se apropie de un convoiu, au fost respinse; o vedetă rapidă inamică fiind incendiată.

Deasupra coastei Mării Mânecii, inamicul a pierdut ieri 4 avioane.

MARILE PIERDERI SUFERITE DE FLOTA DE TRANSPORT ANGLO-AMERICANA

Pierderile suferite de flota de transport și aprovizionare a anglo-saxonilor cresc mereu prin acțiunea submarinelor germane. Cu toate condițiile atmosferice deosebit de neprielnice, un grup de submarine germane a izbutit să ia contact, la est de coasta canadiană, cu un convoiu încărcat cu material de războiu și alimente care naviga dinspre America spre Anglia. Au fost scufundate din acest convoiu 16 vapoare cu o deplasare totală de 94.000 tone.

In lupta împotriva flotei anglo-americane de transport, marina de războiu germană a scufundat în luna Octombrie 111 vapoare cu o deplasare totală de 720.575 tone. Acest succes se datorează în primul rând neobositei lupte a submarinelor.

Alte 10 vase au fost avariate prin lovituri de torpile.

Aviația a scufundat 2 vase de comerț, cu o deplasare totală de 10.000 tone și a avariat un mare vas de comerț și un doc plutitor.

Flota de războiu engleză a pierdut în aceeași perioadă de timp un distrugător, două vase de pază, 7 vedete rapide și, prin atacuri aeriene 12 vase de debarcare.

Tipografia Societatea Națională de Editură și Arte Grafice „DACIA TRAIANA", București Str. Sărindar, 5-7-9 (tel. 3.84.30), înmatr. sub Nr. 156/942 la Reg. Oficiului Comerțului București.
Tipărită în 5.XI.1942